

PÕLLUMAJANDUSE REGISTRITE
JA INFORMATSIOONI AMET

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

ABIKS TAOTLEJALE

Eesti maaelu arengukava 2014–2020
Poolloodusliku koosluse hooldamise toetus 2021

Taotluste vastuvõtt 2. - 21. maini

Tallinn
Tartu
2021

SISUKORD

1. Eesti maaelu arengukava 2014-2020 pindala- ja loomatoetused 2021. aastal	3
2. Poolloodusliku koosluse hooldamise (PLK) toetus	3
2.1. Toetusõiguslikkuse nõuded taotlejale.....	4
2.2. Toetusõiguslik (hoolduskõlblik) poollooduslik kooslus	4
2.3. Nõuetele vastavus	6
2.4. PLK toetuse baasnõuded	7
2.5. Toetatavad tegevused	7
2.6. Toetuse ühikumäärad.....	12
3. Kohustus	13
3.1. Kohustuse üleandmine.....	14
3.2. Kohustuse suurendamine.....	14
3.3. Kohustuse asendamine	15
4. Taotlemine	15
4.1. Taotleja andmete kandmine registrisse	15
4.2. Alade joonistamine „Minu niidud“ teenuses	16
4.3. PLK alade kooskõlastamine Keskkonnaametis.....	18
4.4. Taotluse täitmine vanas e-PRIAs	18
4.5. Taotluse esitamine	19
4.6. Taotlusel esitatud andmete muutmine	21
4.7. Põllumajandusliku majapidamise/ettevõtte üleandmine pärast toetuse taotluse esitamist	21
4.8. Taotluse tagasivõtmine (annulleerimine)	22
4.9. Vääramatu jõud ja erandliku asjaolud	22
4.10. Kohustuse jätkamine taotleja surma korral	23
5. Taotluse kontrollimine	23
5.1. Halduskontroll	23
5.2. Kohapealne kontroll	24
6. Toetuse vähendamine	25
6.1. Toetuse vähendamine pindalade erinevuse tõttu	25
6.2. Toetuse vähendamine baas- ja toetatavate nõuete rikkumise eest.....	26
6.3. Toetuse vähendamine juhul, kui taotleja ei ole deklareerinud kogu maakasutust	26
6.4. Toetuse vähendamine nõuetele vastavuse süsteemi nõuete rikkumise tõttu	26
7. Toetuse määramine või taotluse rahuldamata jätmine	27
8. Toetuse maksmine	27
9. Otsuse vaidlustamine	28
10. Toetuse tagasinõudmine	28
11. Toetuse saamisest ja kasutamisest teavitamine	29
12. Toetuse aluseks olevad õigusaktid	29
12.1. Eesti õigusaktid	29
12.2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu ning Komisjoni määrused	29
12.3. Muud toetuse menetlemisel aluseks olevad dokumendid	30

1. Eesti maaelu arengukava 2014-2020 pindala- ja loomatoetused 2021. aastal

13. veebruaril 2015. aastal kiitis Euroopa Komisjon heaks [Eesti maaelu arengukava 2014-2020](#) (edaspidi MAK).

2021. aastal saab taotleda järgmisi MAK pindala- ja loomatoetusi (maaeluministri 19. jaanuari 2021. a määrus nr 7 „2021. aastal „[Eesti maaelu arengukava 2014–2020](#)” alusel antavad Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika kohased maaelu arengu toetused“):

1. Põllumajanduse keskkonna- ja kliimameede ehk põllumajanduslik keskkonnatoetus:
 - 1.1. Keskkonnasõbraliku majandamise (KSM) toetus
 - 1.2. Piirkondlik mullakaitse (MULD) toetus
 - 1.3. Piirkondlik veekaitse (VESI) toetus
 - 1.4. Keskkonnasõbraliku aianduse toetus: keskkonnasõbraliku puuvilja- ja marjakasvatuse (KSA) toetus ning keskkonnasõbraliku köögivilja-, ravimtaime- ja maitsetaimakasvatuse ning maasikakasvatuse (KSK) toetus
 - 1.5. Kohalikku sorti taimede kasvatamise (SORT) toetus
 - 1.6. Ohustatud tõugu looma pidamise (OTL) toetus
 - 1.7. Poolloodusliku koosluse hooldamise (PLK) toetus
2. Mahepõllumajandusele ülemineku toetus ja mahepõllumajandusega jätkamise (MAH) toetus
3. Loomade heaolu (LHT) toetus
4. Natura 2000 alal asuva põllumajandusmaa kohta antav (NAT) toetus
5. Natura 2000 erametsamaa (NAM) toetus

Käesolev „Abiks taotlejale” käsitleb poolloodusliku koosluse hooldamise toetuse taotlemiseks vajalikku infot.

2. Poolloodusliku koosluse hooldamise (PLK) toetus

Maaeluministri 22. aprilli 2015. a määrus nr 38 „[Poolloodusliku koosluse hooldamise toetus](#)“ (edaspidi PLK määrus) kehtestab PLK toetuse andmise tingimused ja korra.

Toetuse üldeesmärk on parandada poollooduslike koosluste ja nendega seotud liikide seisundit, sealjuures parandada poollooduslike koosluste hooldamise kvaliteeti ja suurendada hooldatavate alade pindala ning põllumajandusloomade abil hooldatavate poollooduslike koosluste osa; säilitada ja suurendada elurikkust ja maastikulist mitmekesisust.

[ELi loodusdirektiivi \(92/43/EMÜ\)](#) kohaselt tuleb säilitada või taastada kõigi üle-euroopaliselt ohustatud liikide ja elupaigatüüpide soodne seisund. Poollooduslikud kooslused on olulised loodusliku mitmekesisuse säilitamisel. Hinnanguliselt vajab Eesti kaitstavatel aladel säilitamist 60 000 ha erinevaid niidukooslusi. Käesoleva toetuse eesmärgiks on tagada aastaks 2021 regulaarne hooldus vähemalt 40 000 hektaril.

NB! Olulised muudatused määruses:

- Taotlejad, kellel puudub kehtiv 5-aastane PLK kohustus, saavad 2021. aastal võtta 1 kalendriaasta pikkuse kohustuseperioodiga PLK kohustuse.
- Kehtivat 5-aastast kohustust saab suurendada kuni 15% esimese kohustuseaasta kohustuse aluse maa pindalast. Sel juhul kohustuseperioodi pikkus ei muutu. Kohustuse suurendamisel üle 15%, algab uus kohustus, mille kestus on 1 kalendriaasta.

- PLK 1-aastase kohustuse puhul ei saa heas seisus ja vähese tootlikkusega loopealset jätta kohustuseaastal hooldamata.
- PLK 1-aastase kohustuse puhul tuleb Keskkonnaameti (edaspidi KeA) poolt korraldataval PLK hooldamise koolitusel osaleda hiljemalt taotluse esitamise aasta 1. oktoobriks.
- Kehtiva 5-aastase MULD või MAH kohustuse saab osaliselt või täielikult asendada PLK kohustusega. Kohustuse asendamisel peab taotleja võtma PLK toetuse 1-aastase kohustuse. Kui kohustuse asendamisel on taotlejal 5-aastane PLK kohustus eelnevalt olemas, liidetakse asendatud kohustuse aluse maa pindala taotleja olemasoleva kohustuse aluse maa pindalaga, ning taotleja peab võtma uue 1-aastase PLK kohustuse.
- Liigikaitseolulised rannaalad, millele võib PLK toetust taotleda, ja nende alade hooldamise tingimused on sätestatud „[Pärändniitude tegevuskavas](#)“.

2.1. Toetusõiguslikkuse nõuded taotlejale

PLK toetust saab taotleda füüsiline isik, juriidiline isik või juriidilise isiku staatusega ühendus. Kõik toetuse taotlejad peavad olema kantud põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse (edaspidi register).

2.2. Toetusõiguslik (hoolduskõlblik) poollooduslik kooslus

PLK toetust võib taotleda vähemalt 0,10 hektari suuruse hoolduskõlbliku poolloodusliku koosluse või selle osa kohta, mis on kantud keskkonnaregistrisse ning asub [looduskaitseaduse](#) § 4 lõike 1 punktides 1, 2, 4 ja 5 nimetatud kaitstaval loodusobjektil. Toetust saab taotleda tingimusel, et taotleja kasutab maad õiguslikul alusel, s.t on maa omanik või omab kehtivat rendilepingut. Nõue kehtib kõikide pindalapõhiste toetuste taotlemisel.

PLK toetust saab taotleda vaid sellisele poollooduslikule kooslusele, mis on hoolduskõlblik. Hoolduskõlblik poollooduslik kooslus on kaetud niidutaimestikuga ning on hooldatav niitmise ja niite kokkukogumise või karjatamise teel. Alal peab domineerima niidutaimestik. Taimestikuta alad võivad olla hajusalt üle ala - kui vastav ala on suurem kui 0,05 ha, arvatakse kogu see osa toetusõiguslikust pinnast välja.

Hoolduskõlblik ei ole ala, kus PLK määrusest tulenevate hooldamismeetmetega ei ole enam hooldamise eesmärkide saavutamine võimalik ning kus selliste eesmärkide saavutamine eeldab juba ala taastamist (milleks on ette nähtud omaette meetmed ja toetuse taotlemise võimalused).

Poollooduslik kooslus, kus niidutaimestik ei domineeri, loetakse toetusõiguslikuks vaid sellisel juhul, kui alal on taastamistööd korrektselt lõpetatud ja on loodud tingimused niidutaimestiku taastamiseks kiireimal viisil. Taastamistööd loetakse lõppenuks, kui ala vastab vähemalt [loodushoiutoetuse määruses](#) sätestatud taastamise tingimustele - maha ei ole jäänud raidmeid diameetriga üle 5 cm ja pikkusega üle 50 cm ning kändud on lõigatud võimalikult madalalt, mitte kõrgemalt kui 15 cm maapinnast; loopealsel taastamistöde lõppemisel on kadakate ja muu puittaimestiku liituvus maksimaalselt 0,3; puisniidu ja puiskarjamaa taastamistöde lõppemisel ei ületa liituvus 0,4 ja põõsarinde liituvus on kuni 0,1.

Nende alade puhul, kus on hiljaaegu lõppenud taastamistööd, tuleb silmas pidada, et toetust saab taotleda juhul, kui seal on võimalik teha [PLK määruse](#) kohaseid tegevusi - ala niidetakse ja niide kogutakse kokku või karjatatakse - see tähendab, et loomad on, millest toituda.

Kogu kohustuseperioodi jooksul tuleb taotlejal tagada selline ala hooldamine, et ala säiliks hooldatavana ja elupaiga seisund ei halveneks. Taotleja peab vajaduse korral kohustuseperioodi vältel harvendama puid-põõsaid ja tõrjuma võsa ning pilliroogu.

Kadakatega poollooduslikku kooslust ei loeta toetusõiguslikuks, kui puittaimede liituvus on suurem kui 0,5. Erandina on abikõlblikud vaid sellised üle 0,5 liituvusega kadakatega niidualad, kus kadakad või muu puittaimestik on tüvedena, nii et alal on ülepinnaaliselt olemas niidutaimestik, sealjuures on niidule omane rohustu olemas ka kadakate all; ala on takistusteta ülepinnaaliselt hooldatav, seal ei esine tihedaid kadakatukkasid ja lehtpuuvõsa puudub. Sellisel alal aitavad kadakad tagada söödabaasi loomadele - kadakate raiumisel oleks heina tootmine väiksem.

Toetusõigusliku pinna osaks on üle 0,5 liituvusega puittaimestikuga tukad juhul, kui need ei ole suuremad kui 0,05 hektarit. Siiski tuleb silmas pidada, et kogu ala liituvus koos vastavate kuni 0,05 hektari suuruste tukkadega ei ületaks 0,5. See tähendab, et kui jagada kuni 0,05 hektari suurused tihedamad tukad kogu ala peale laiali, peab ka sellisel juhul jääma kogu ala liituvus alla 0,5. Seega kui kogu ala üldine liituvus on 0,3-0,4, siis üle 0,5 liituvusega tihedaid kuni 0,05 hektari suuruseid tukkasid ei saa olla palju, sest vastasel juhul ületatakse kogu ala lubatud liituvust.

Toetusõiguslik on selline puisniit ja puiskarjamaa, kus on valdavalt niidutaimestik või kus on taastamistööd lõppenud ja on loodud tingimused niidutaimestiku kujunemiseks.

Puisniidu ja puiskarjamaa puurinde liituvus (võrade projektsioonide osakaal maapinnal) on tavaliselt 20-40%, kuid see võib oluliselt erineda niiduti ja ka ühe niidu piires. Siiski ei tohiks keskmine liituvus (koos suurte põõsastega, näiteks sarapuudega) tõusta üle 50%, vastasel juhul on pärsitud niidutaimede areng ja maapinnal hakkab domineerima hõre, metsaliikidest dominantidega taimkate. Keskmine puurinde liituvus ei tohi mingil juhul langeda ka alla 10-20%, sest sel juhul kaob neile omane mikrokeskkond. Heas seisundis puisniidul ei tohi põõsarinde liituvus eraldi võetuna ületada 10%. Põõsarinde kasvamine üle selle viitab puisniidu looduskaitsele väärtuse halvenemisele.

Puisniite ja puiskarjamaid iseloomustab lagedamate (sageli üksikute vanade puude ja põõsastega) niidulaikude vaheldumine erineva tihedusega puude rühmadega.

Puiskarjamaadega väga sarnased on karjatatavad metsad. Nende eristamisel võetakse aluseks rohttaimestiku iseloom. Karjatatavate metsade rohuline sarnaneb metsale omase rohttaimestikuga. Puiskarjamaadel domineerivad aga niiduliigid, sealjuures kasvab karjamaade umbrohte (näiteks tuliohakas) või vähem väärtuslikke, kuid vastupidavaid heintaimi (näiteks luht-kastevars).

Toetusõiguslik ei ole pind, mis on jäänud püsivalt (st vähemalt kahel järjestikusel aastal) puuriida, kasutusest väljas oleva tehnika või muu seesuguse alla. Taolised objektid takistavad enda alla jääva pinna põllumajanduslikku kasutust ja seetõttu selliste alade eest toetust ei maksta.

PLK toetusõigusliku maa hulka arvatakse järgmised elemendid ja objektid:

- 1) põllumajandusministri 14.01.2015. a määruse nr 4 „[Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded](#)“ (edaspidi HPK määrus) § 3 lõigetes 3-5 ja 7-10 nimetatud maastikuelemendid. Nendeks võivad olla puude rida, puude või põõsastega hekk, kiviaed, kaitstav looduse üksikobjekt, kinnismälestis ja kaardistatud pärandkultuuriobjekt;
- 2) maa, millel asub kiviaed, heinaküün või loomade varjualune;
- 3) kuni kahe meetri laiused maastiku joonelemendid;

- 4) kuni 0,05 hektari suurused puude ja põõsastega kaetud alad, kus puudub niidutaimestik, kuid mis on seotud traditsioonilise põllumajandustegevusega või keskkonnaalaste eesmärkide saavutamise;ga;
- 5) kuni 0,05 hektari suurused väikeveekogud ja taimestikuta alad. Väikeveekogude ja taimestikuta alade maksimaalne suurus ei kehti rannaniitude puhul. Seal on toetusõiguslikud kõik taimestikuta ala osad, näiteks soolakud, veelombid, lõukad ja teised rannaniidule iseloomulikud rannikuelupaigad olenemata pindalast. Siiski tuleb silmas pidada, et toetust makstakse hooldustegevuse elluviimiseks, st toetusega kompenseeritakse poolloodusliku koosluse niitmise ja karjatamisega kaasnev saamata jäänud tulu ja täiendav kulu ning seepärast peaks suurema osa taotletavast alast moodustama [PLK määruse](#) § 5 lõikes 4 nimetatud hoolduskõlbliku maa kriteeriumitele vastav ala;
- 6) rannaniidul kõik sellised ala osad, kus taimestik puudub, olenemata ala osa suurusest, välja arvatud taimestiku piirist mere poole jäävad liiva- ja kliburannad;
- 7) roostik, mida on viimase aasta jooksul niidetud või karjatatud [PLK määruse](#) § 10 lõike 3 kohaselt. Kui roostik on rohkem kui aasta majandamata, roog on puitunud ning maapinnale on moodustunud roomatt, siis selline ala ei ole toetusõiguslik;
- 8) pinnasteed, mis on üle 50% ulatuses kaetud niidutaimestikuga ning mida hooldatakse niitmise või karjatamise teel. Pinnasteed tuleb taotlejal iga-aastaselt hooldada. Kui pinnastee on kaetud niidutaimestikuga, aga seda ei hooldata, siis selline pinnastee ei ole toetusõiguslik.

Mis toetusi saab või ei saa taotleda samale pinnale?

- PLK toetust ei või taotleda maa kohta, mille kohta on taotletud teisi MAK alusel antavaid pindalatoetusi (põllumajanduslikud keskkonnatoetused, MAH toetus, NAT toetus ja NAM toetus).
- PLK toetust ei või taotleda puiskarjamaa, karjatatava puisniidu ja kadakatega niidu kohta, mille kohta taotletakse [ühtset pindalatoetust](#) (ÜPT).
- Niidetavale puisniidule, muule niidule ja liigikaitseliselt olulistel rannaaladel esinevatele poollooduslikele kooslustele saab täiendavalt taotleda [ÜPT toetust](#) selles ulatuses, mis vastab ÜPT tingimustele ja kuhu on moodustatud põllumassiiv.

Näiteks ei vasta üldjuhul puisniidud ÜPT saamise tingimustele, kuna hektari kohta on puid rohkem kui 50. Kui aga puisniidu sisse jääb vähemalt 0,30 hektari suuruseid lagedamaid põllumajandusmaa osasid, mis vastavad ÜPT saamise tingimustele, siis nende kohta on võimalik täiendavalt taotleda ÜPTd.

Niidetavale puisniidule, muule niidule ja liigikaitseliselt olulistel rannaaladel esinevatele poollooduslikele kooslustele saab taotleda ÜPT toetust vaid juhul, kui on tegemist sama taotlejaga. Lubatud ei ole selline olukord, kus ühe ja sama pinna kohta taotlevad toetust erinevad isikud. Näiteks taotleb PLK toetust rentnik ja ÜPTd maaomanik - sama ala kohta erinevaid toetusi taotledes peab olema tegemist sama taotlejaga.

2.3. Nõuetele vastavus

Toetuse saaja peab täitma kohustuseperioodi jooksul oma põllumajanduslikus tegevuses ja kogu põllumajandusliku majapidamise maal [HPK määruses](#) sätestatud nõudeid ning [kohustuslikke majandamisnõudeid](#) (KM). Nõuetele vastavuse süsteemi kohta saab täpsemat infot PRIA kodulehe [nõuetele vastavuse](#) lehelt.

2.4. PLK toetuse baasnõuded

Taotlejal tuleb täita järgmisi baasnõudeid:

1) Poollooduslikku kooslust ei tohi kahjustada.

Kahjustamiseks loetakse taimkatte (rohukamara) hävitamist ja kooslusele mitteomase liigilise koosseisu kujundamist. Keelatud on väetamine, taimekaitsevahendite kasutamine, mullaharimine, metsa istutamine, maapõue kasutamine, loata ehitiste püstitamine või laiendamine, sh tiigi jm veekogu ning maaparandussüsteemi rajamine, v.a juhul, kui tegevus on kooskõlas [looduskaitseadusega](#).

2) Taotleja peab kandma andmed majapidamise põllumajandusmaal tehtud tegevuste kohta [veeseaduse](#) alusel peetavasse põlluraamatusse.

3) Poolloodusliku koosluse alal, kuhu toetust taotletakse, peab olema kohapeal visuaalselt tuvastatav piir.

Näiteks võib looduslikuks piiriks lugeda kraavi, jõge, teed, järve ja põhikaardi kõlviku piiri. Tehislikuks piiriks loetakse eelkõige katastripiiri, vaia, tara, kiviaeda, puude märgistamist. Taotleja võib koosluse piiri ka muul viisil tähistada, kuid see peab olema selgelt ja visuaalselt tuvastatav.

Selgelt peavad olema piiritletavad erineva ühikumääraga alad. Näiteks, kui tegemist on rannaniiduga, kus ühele osale taotletakse karjatamise ühikumääraga toetust ja teisele osale niitmise ühikumääraga toetust, siis kuna ühikumäär niitmisel ja karjatamisel on erinev, tuleb tagada eraldi visuaalne piir nii karjatatavale alale kui ka niidetavale alale.

Visuaalse piiri nõuet on rikutud, kui:

- taotletud alal puuduvad kohapeal visuaalselt tuvastatavad piirid, ja
- taotleja ei oska kontrolliasutustele kohapeal ette näidata taotletud ala piiri.

2.5. Toetatavad tegevused

Toetatava tegevuse nõudeid tuleb täita PLK toetusõiguslikul maal, mille kohta PLK toetust taotletakse. Sealjuures peab poollooduslikku kooslust hooldama viisil, mis on saanud KeA nõusoleku. KeA ei anna hooldamistingimuste kohta nõusolekut, kui ala, millele toetust taotletakse, ei vasta [PLK määruse](#) §-s 5 sätestatud mistahes nõudele.

Taotleja peab hooldama kohustuseperioodi vältel poollooduslikku kooslust [PLK määruses](#) sätestatud nõuetekohase niitmise või karjatamise teel. Lisaks võib KeA ette näha määruses sätestatud korrast erinevaid nõudeid, kui see on looduskaitsealalt põhjendatud. See on vajalik selleks, et toetuse saamise eesmärgil ei tuleks täita nõudeid, mis on vastuolus kaitstava loodusobjekti kaitsekorraga.

Puisniitu tuleb hooldada niitmise teel. Ala tuleb niita kooskõlas niitmisele seatud nõuetega. Erandiks on taastamisest tulnud puisniidud, kuhu on võimalik taotleda toetust ka karjatamise eest. Karjatamine on põhjendatud, kui pärast puisniidu taastamist on seal niidutaimestikku vähe - puudub hein, mida niita ja kokku koguda. Samuti on pärast taastamist soovitatav sellistel aladel karjatada, et tagada kariloomade poolt seemnete levitamine. Samuti söövad mitmed põllumajandusloomad, nagu näiteks kitsed, hobused ja lihavedelad, meelsasti noori puittaimede võrseid ja aitavad seeläbi tõrjuda võsa. Silmas tuleb pidada, et karjatamine on siiski lühiajaline

hooldamise võtte ja niidutaimestiku taastumisel tuleb jätkata hooldamist niitmise teel.

Traditsiooniliselt on puisniitudel tehtud eelkõige heina. Kui puisniidul karjatatakse enne niitmist loomi, muutub koosluse tüüp: puisniidust saab puiskarjamaa. Puiskarjamaa erineb puisniidust selle poolest, et seal ei tehta heina ja kari lastakse alale niipea, kui ilmad lubavad (kari on seal lume tulekuni). Ala karjatamine mõjutab tugevasti taimkatte liigilist koosseisu ehk muudab selle liigirikkust, kuna levima hakkavad vaid karjatamist taluvad liigid. Kuna loomad eelistavad süüa teatud liiki taimi, väheneb ajapikku kooslusel ka selliste taimeliikide osakaal.

Vajadusel võib sügisel puisniidul pärast niitmist piisava rohukasvu korral lühiajaliselt (mitte üle kuu aja ja mitte varem kui alates septembrist) ädalal loomi karjatada madala koormusega (mitte üle 0,5 loomühiku/ha). Oluline on, et säiliks puisniidu majandamine niiduna ning ta ei muutuks ajapikku puiskarjamaaks.

Puiskarjamaad tuleb hooldada karjatamise teel kooskõlas karjatamisele seatud tingimustega.

Rannaniidul ja loopealsel on lubatud vaid karjatamine. Niitmine on lubatud põhjendatud juhtudel vaid KeA nõusolekul.

KeA annab loa niitmiseks, juhul kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:

- niitmine on vajalik liigikaitseliste eesmärkide saavutamiseks;
- alalt on võimalik teha heina, sealjuures niide kokku koguda.

Rannaniidul on eriti olulised hästi hooldatud madalamad kohad. Kui karjatamisel loomad söövad sealt ja trambivad ala madalamates osades, siis niitmisel on oht, et need jäävad hooldamata või niidukiga niites jääb hein liialt kõrgeks. Kui aga vana taimestik veekogudesse jääb, hakkab see seal kogunema ja ajapikku lagunema. Nii ei sobi need ei kahlajatele, kuna kulukiht takistab maapinnalt toidu kättesaamist, ega ka kahepaiksetele sigimiseks, kuna neis pole laguneva taimestiku tõttu piisavalt hapnikku.

Loopealsetele niitmisloa andmisel arvestab KeA niidu produktiivsust - heina kasv peab olema piisavalt suur, et sealt oleks võimalik heina teha ning mahaniidetud heina kokku koguda. Samuti antakse luba siis, kui niitmine on vajalik liigikaitseliste eesmärkide saavutamiseks.

Loopealse võib jätta 5-aastase kohustuseperioodi jooksul ühel aastal hooldamata, kui loopealne on heas seisus ja vähese produktsiooniga (vähese heina kasvuga). Puhkeaasta taotlemiseks tuleb toetuse saajal saada KeAlt nõusolek hiljemalt kohustuseaasta 1. augustiks. KeA arvestab nõusoleku andmisel järgmisi asjaolusid:

- ala on ülepinnaaliselt heas seisus või ülepinnaaliselt hooldatud vähemalt puhkeaastale eelneval kolmel aastal;
- avatud kohtades on niidukamar (võib olla laiguti hävinud suurema karjatamiskoormuse tõttu);
- põõsaste katvus on kuni 30%;
- puhkeperioodile eelneval aastal on karjatamiskoormus olnud piisav: vähemalt 50% alast on karjatamisperioodi lõpuks madalaks söödud rohustuga (kuni 5 cm kuivadel loopealsetel ja kuni 10 cm niisketel loopealsetel);
- alal puudub noor lehtpuuvõsa. Noore lehtpuuvõsa esinemise korral tuleb puhkeaasta jooksul või puhkeaastale eelneval aastal see eemaldada;
- ala taastamisest on möödas rohkem kui viis aastat.

NB! PLK 1-aastase kohustuse puhul ei saa loopealset kohustuseaastal hooldamata jätta.

Karjataval alal on lubatud eelnevalt niitmine, kui niitmine ja niite kokkukogumine on tehtud hiljemalt 1. augustiks ja 1. oktoobriks tagatakse karjatamise tulemusele seatud tingimused.

Loopealsel ja rannaniidul on eelnev niitmine lubatud üksnes KeA nõusolekul. Ka nendel aladel, kus enne karjatamist soovitakse niita ja niide kokku koguda, ei ole niitmistööd lubatud enne 10. juulit, kui kaitset korraldav dokument või KeA ei näe ette teisiti.

Ajalooliselt on olnud loomade ädalal karjatamine tavapärase praktika. Loomad lasti heinamaale mõned nädalad pärast suvist heinategu, kui pealekasvanud biomass oli piisavalt suur. Eriti hea on selline ala hooldamine lindudele, kes eelistavad kevadel vähese kulukihiga alasid, samuti on linnupoegadel paksu kulukihiga kaetud maapinnalt toidu kättesaamine raskendatud. Mõne poollooduslikest kooslustest sõltuva linnuliigi arvukuse vähenemine on tingitud liialt kõrgest rohustusest, pesitsusalade kulustumisest ning tüüpiliste lompide ja soonekohtade pinnastruktuuri kadumisest. Sellised tagajärjed võivad olla, kui ala niidetakse suve alguses ning sügiseks on peale kasvanud ulatuslik biomass. Seepärast on oluline soodustada niidetavatel aladel järelkarjatamist.

Hekseldamine ei ole hooldataval poollooduslikul kooslusel lubatud. Karjatatava poolloodusliku koosluse taimikut, mille kohta toetust taotletakse, on lubatud üle niita või hekseldada üksnes KeA eelneval kirjalikul nõusolekul. Sealjuures võib KeA vajaduse korral seada tingimuseks heksli/niite kokkukogumise.

Karjatatava ala üleniitmine või hekseldamine on täiendav vahend ala hea seisundi tagamiseks või parema seisundi loomiseks. Üleniitmine või hekseldamine ei saa olla vahend puuduliku karjatamise kompenseerimiseks. Enne loa välja andmist tutvub KeA kohapealse olukorraga hindamaks, kas ala on piisavalt hooldatud. See tähendab, et kogu alal on tuvastatav loomade viibimine ja toitumine ning vähemalt 50% alast on madalaks söödud rohustu.

Üleniitmise või hekseldamise luba antakse karjatatavatel aladel pärast piisava karjatatavuse tagamist. Sealjuures hinnatakse loa andmisel, kas taotleja on teinud kõik endast oleneva ala heaks hooldamiseks. Seda hinnatakse muuhulgas selle põhjal, et karjatamisega ei ole viivitatud, vaid on alustatud optimaalsel ajal, tagatud on optimaalse suurusega karjakoplid ning piisav loomkoormus. Luba antakse, kui see on vajalik nende taimede niitmiseks või hekseldamiseks, mida loomad meelsasti ei söö, või ebasoovitavate dominantliikide allasurumiseks. Kui söömata heina biomass on suur, võib KeA määrata heksli/niite kokkukogumise. Eriti halb on niite/heksli mahajätmine rannaniitude madalamatesse veekogudesse, kus see hakkab lagunema ning loob ebasoovitavad tingimused nii kahlajatele kui ka kahepaiksetele.

Kui luba küsitakse sellise karjatatud ala kohta, kus madalaks söödud rohustu ulatus jääb alla 50%, aga taotleja on eelnevalt taganud optimaalse karjatamise (piisav loomkoormus, karjatamisega alustamine ei ole jäetud hilisele ajale jne) ning luba küsitakse eesmärgiga tagada loomadele uus sööt värske heina näol, võib KeA kaaluda võimalust anda luba üleniitmiseks või hekseldamiseks, kui see on elupaiga seisundi säilitamiseks ja parandamiseks vajalik. Sealjuures peab taotleja tagama 1. oktoobriks nõutud karjatamistulemuse (loomade viibimine ja toitumine kogu alal ning 50% ulatuses madalaks söödud rohustu).

Puittaimestiku üleniitmine või hekseldamine võib olla vajalik taastamisjärgsel puiskarjamaal juurevõsu allasurumiseks ja karjatataval rannaniidul, kui loomade karjatamine ei suuda ära hoida kadakate või võsa pealekasvamist.

Selleks, et poollooduslikel kooslustel kasutataks alade hooldamiseks sobivaimaid hooldamisvõtteid, on oluline taotlejatele sellealast teavet jagada. Seetõttu peab taotleja või tema esindaja hiljemalt esimese kohustuseaasta 1. oktoobriks osalema KeA korraldatud poolloodusliku koosluse hooldamise koolitusel, kus jagatakse juhiseid alade hooldamiseks ja selgitatakse toetuse saamise tingimusi. Kui PLK kohustus võetakse üle ja kohustuse ülevõtjal puudub varasemast kehtiv PLK kohustus, peab kohustuse ülevõtja või tema esindaja hiljemalt kohustuse ülevõtmise aasta 1. oktoobriks osalema PLK koolitusel. Koolituse nõude kontrollimisel võetakse arvesse alates 2015. aastast läbitud koolitused.

Kui taotleja suurendab PLK 5-aastase kohustuse kohustusealuse maa pindala rohkem kui 15%, mistõttu algab taotlejal PLK toetuse 1-aastane kohustus, ja taotleja on PLK koolituse varasemalt läbinud, siis koolitust uuesti läbima ei pea.

Tulenevalt toetuse eesmärgist makstakse PLK toetust alade kohta, kus tagatakse elupaiga hea seisund või selle paranemine. Seepärast määrab KeA toetuse saajale lisatingimusi, kui see on vajalik toetuse eesmärkide saavutamiseks:

- rannaniitudel ja teistel karjatatavatel aladel võib KeA ette näha madala kadaka, männi ja võsa eemaldamise. Karjatamistegevusest ainuüksi ei pruugi piisata, et tagada elupaiga hea seisundi säilimine. Kui madalal männil, kadakal ja võsal lasta kasvada, halvendab see elupaiga seisundit ja elupaigast sõltuvate liikide käekäiku. Nii kaotab ajapikku mõtte ka poolloodusliku koosluse karjatamiseks makstav toetus, kui eesmärki - säilitada elupaiga hea seisund - ei saavutata;
- lähiaastatel taastatud puiskarjamaadel, mida ohustab juurevõsu pealekasvamine, tuleb lisaks karjatamisele eemaldada juurevõsu (näiteks tuleb ala üle käia võsalõikuriga vms). Veel aastaid peale taastamistööde lõppu võib ala ohustada juurevõsu. Ainult karjatamisest ei pruugi juurevõsu pealekasvu takistamiseks piisata. Kui juurevõsul lasta kasvada, kasvab ala ajapikku uuesti kinni;
- kui pärast karjatamist jäävad alale piirkonnad, kus loomad pole toitunud, tuleb need ala osad üle niita, ja kui heina biomass on suur, siis ka niide kokku koguda. Loomade poolt söömata ala osade üleniitmine ja niite kokkukogumine aitab alla suruda ebasoovitavate taimede levikut (roog, tarnad jne) ja seeläbi on abistav vahend elupaiga hea seisundi tagamisel;
- ala ühtlasema karjatatuse saavutamiseks tuleb optimeerida karjakopliite suurust. Kui karjakoplid on suured, valivad loomad endale meelepärased ala osad ja ülepinnaalset head karjatatust on raske saavutada. Seega on optimaalne karjakopli suuruse esmaseks tingimuseks, et saavutada karjatamisele seatud eesmärgid;
- pesarüüste jm röövluse kahandamiseks tuleb eemaldada röövloomade varje- ja vaatluskohti, nagu põõsastikud, üksikud puud jne.

Taotleja peab silmas pidama, et kui KeA on täiendavaks hooldamistingimuseks seadnud ala ülehekseldamise/niitmise, siis enne tööde alustamist tuleb KeAlt küsida eraldi nõusolek. KeA kontrollib enne loa andmist, kas ala on piisavalt karjatatud ning vajadusel seab tingimuseks niite/heksli kokkukogumise.

Rannaniitude puhul kahjustab puittaimestik sealset elurikkust, mistõttu tuleb see alalt eemaldada. Vajadusel jäetakse mõned puudetukad loomadele varjumiseks, sealjuures tuleb puudetukad jätta selliselt, kus need kahjustavad alal pesitsevate ja toituvate lindude heaolu kõige vähem. Muu niidu

ühikumääruga elupaikade puhul, nagu elupaigad koodidega 6270, 6510 ja 7230, on soovitatav puittaimestiku katvus kuni 10-15%. Kui puittaimede katvus on suurem, tuleb see eemaldada.

Niitmise algusaeg. Niitmine on lubatud kaitse-eeskirjas, kaitsekorralduskavas või liigi kaitse ja ohjamise tegevuskavas sätestatud ajast alates. Kui niitmise alguskuupäev ei ole neis dokumentides sätestatud, võib poollooduslikku kooslust niita 10. juulist või ala looduskaitselisi väärtusi arvesse võttes KeA lubatud ajast alates. KeA määrab varasema niitmise aja juhul, kui see on vajalik ebasoovitava taimestiku allasurumiseks, et seeläbi tagada parem elupaiga seisund või kui ala niidetakse keskkonda säästval viisil kas käsitsi või hobuniidukiga.

Niidetav poollooduslik kooslus peab olema niidetud ja niide kokku kogutud 1. septembriks. Kokkukogutud niide peab olema ära veetud taotluse esitamise aastale järgneva aasta 1. aprilliks, kui KeA ei ole ette näinud teisiti. KeAl on õigus kehtestada vajadusel niite äravedamiseks varasem aeg. Varasem niite äravedamine võib osutada vajalikuks näiteks luhaniitudel, kust tuleb heinapallid ära vedada veel sama aasta sügisel, kuna hiljem on heinapallide kättesaamine luhalt veeolude tõttu raskendatud. Niite äravedamise nõuet on järgitud, kui eelmisest aastast ei ole alal heinapalle ega -kuhjasid ehk hein on alalt ära veetud.

Niidetavate rohumaade puhul koosluse säilimiseks ainult niitmisest ei piisa, vaid vajalik on ka niite kokkukogumine ja äravedamine. Heina niitmine säilitab küll maastiku avatuna, kuid ei taga head liigilist koosseisu. Heina mahajätisel moodustub kulukiht, millest taimed ei suuda läbi kasvada. Samuti takistab kulukiht seemnete idanemist. Heina kokkukogumine ja äravedamine on oluline ka seetõttu, et nendega viiakse ära toitained, eelkõige lämmastikku. Taimed koguvad lämmastikku ja kasutavad seda taimekasvu soodustamiseks. Kui niidet ei koristataks ja ära ei veetaks, saaksid taimed, kes suudavad lämmastikku rohkem siduda ja tõhusamalt kasutada, teiste taimede ees kasvuks olulise eelise.

Niidetava poolloodusliku koosluse ala, mis on suurem kui 15 hektarit, tuleb niita keskkonnasõbralikul viisil - keskelt-lahku, servast-serva või KeAga varem kirjalikult kokku lepitud teisel meetodil. Kõnealusel viisil niitmine võimaldab rohumaal pesitsevatel lindudel ja seal viibivatel loomadega alalt aegsasti niitmise eest põgeneda. Servast-serva meetodil niitmisel liigutakse edasi-tagasi, niites järk-järgult ühest äärest teise. Keskelt-lahku meetodil niites tehakse esimene niide ala keskelt ning liigutakse järk-järgult ala ääre suunas. Servast ringiratast keskpunkti suunas niitmine ei ole lubatud.

Üle 15 hektari suurusel alal niitmistöõde alustamisest tuleb teavitada KeAd. Soovitatav on teavitada kirjalikult, näiteks e-posti teel, aga lubatud on ka helistamine ja SMSi saatmine. KeA registreerib/protokollib teavituse asjakohases andmebaasis. Nõue ei kehti puisniitude puhul, kuna seal on puude esinemise tõttu niitmine niigi liigendatud ja toimub keskmisest väiksemate niidukitega.

Keskkonnasõbraliku niitmisevõtte nõue ja niitmistöõdest teavitamise kohustus kehtib taotleja kõikidele niidetavatele aladele, mis on suuremad kui 15 hektarit. Näiteks, kui toetuse taotlejal on kolm üle 15 hektari suurust niidetavat ala, tuleb nendel kõikidel rakendada keskkonnasõbralikku niitmisevõtet, sealjuures tuleb töõdest teavitada iga ala puhul eraldi ehk kokku kolm korda.

Karjatamise algusaeg. Kui karjatamise alguskuupäev on kaitse-eeskirjas, kaitsekorralduskavas, liigi kaitse või ohjamise tegevuskavas sätestatud, võib loomi karjata neis sätestatud ajast alates. Kui karjatamise algusaeg ei ole neis dokumentides sätestatud, tuleb rannaalal karjatamisega alustada hiljemalt 31. mail või KeA nõusolekul muust tähtpäevast alates. Karjatamisega võib

alustada endale sobival ajal, kui KeA on andnud selleks nõusoleku - sellisel juhul poollooduslike koosluste loetellu alguskuupäeva ei märgita.

Karjatamise tulemus. Karjatamise tulemusena peab olema 1. oktoobriks kogu taotletaval alal visuaalselt tuvastatav, et loomad on alal toitunud - rohustu on vähemalt 50% ulatuses madalaks söödud ja ülejäänud ala peab olema samuti valdavalt söödud rohustuga.

Madalaks söödud rohustu sõltub koosluse tüübist ja konkreetsest hooldatavast alast. Madalaks söödud rohustu hindamisel on kaks meetodit.

Esimesel juhul on loomadel niiduala madalaks söödud ja rohu kõrgus on:

- kuivadel loopealsetel kuni 5 cm;
- luhaaladel kuni 20 cm;
- rannaaladel, niisketel loopealsetel ja kõikidel teistel kooslustel kuni 10 cm.

Muul juhul hinnatakse madalaks söödud rohustut kohapeal kasvava rohustu kõrguse järgi - madalaks söödud rohustu on kuni ¼ kohapeal kasvava rohustu kõrgusest. Näiteks, kui majandamata poolloodusliku koosluse rohustu kõrgus on 60 cm, siis 1. oktoobriks peab olema vähemalt pool alast kaetud rohustuga, mille kõrgus on maksimaalselt 15 cm.

Karjatamise tulemusena peab olema ülepinnaalalt tuvastatav loomade toitumine, st kogu alal on loomad heina söönud. Näiteks, kui alal on sügisel õitsev roog, st seda ei ole loomad söönud, siis ei ole nõue täidetud.

Poollooduslikul kooslusel on loomadele lisasööda andmine keelatud. Heina etteandmine võib mõjuda kui väetamine. Muutuksid mullaomadused ja mikrofloora, mulla niiskustingimused jms ning eelise saaksid ebasoovitavad liigid, mis tõrjuvad teised liigid taimikust välja. Lisatoitainete tõttu muutub rohustu lopsakamaks ja liigivaesemaks. Silo- ja heinapallide viimisel kooslusele antaks tõuge ka teatud liiki taimede seemnelisele paljunemisele. Loomade lisasöötmisega võib kaasneda ka ülemäärane ala tallamine, mistõttu võib kooslus hävida. Kui loomi ei ole võimalik teistele aladele suunata, tuleb söötmissala taotletavast alast välja arvata.

Loomi tuleb sööta väljaspool poollooduslikku kooslust (söötmiseks ei loeta loomade karjatamist ja soola andmist loomadele), samuti on lubatud lühiajaliselt ja väikeses koguses heina ja muu sööda (õuna, kartuli, jõusööda, jahu, leiva) andmine näiteks loomade kokkukogumise ja inimesega harjutamise eesmärgil ning tingimusel, et hoitakse ära eelmises lõigus nimetatud negatiivseid mõjusid. Kuna vili võib hakata idanema, ei tohi seda suures koguses anda ega maapinnale söömiseks puistata. Kui jahu kasutatakse loomade nuumamiseks, tuleks seda teha väljaspool poollooduslikku kooslust selleks ettenähtud hoones (laudast vms).

Lisategevuse valimine liigikaitseolulistel rannaaladel. Tegemist on vabatahtlikult valitava üheaastase nõudega, mille tulemusena on vajalik kõrgema hoolduskvaliteedi tagamine. Tegevust saab valida alates 2016. aastast. Täpsemad ala hooldamise tingimused on kirjeldatud „[Pärandniitude tegevuskavas](#)“.

2.6. Toetuse ühikumäärad

Toetuse ühikumäärad ühe hektari maa kohta kalendriaastas on järgmised:

1) puisniidu niitmise korral 450 eurot;

- 2) puiskarjamaa karjatamise korral 250 eurot;
- 3) kadakatega niitude karjatamise korral 250 eurot;
- 4) kadakatega niitude niitmise korral 185 eurot;
- 5) muu niidu karjatamise korral 150 eurot;
- 6) muu niidu niitmise korral 85 eurot;
- 7) puisniidu karjatamise korral 250 eurot;
- 8) liigikaitseliselt olulistel rannaaladel asuvate poollooduslike koosluste täiendava hooldamise korral 232 eurot.

Kui punktides 2-7 nimetatud poollooduslik kooslus piirneb muude poollooduslike kooslustega või sisaldab muid poollooduslikke kooslusi, kuid nende koosluste üleminekut ei ole võimalik looduses selgelt eristada, võib toetust anda punktides 2-7 sätestatud määras ka muude poollooduslike koosluste kohta tingimusel, et muu poollooduslik kooslus ei moodusta kogu taotletavast alast enam kui 49 protsenti.

Toetuse ühikumääradele vastavad [keskkonnaregistrisse](#) kantud elupaiga koodid:

- 1) puisniit elupaiga koodiga 6530;
- 2) puiskarjamaa elupaiga koodiga 9070;
- 3) kadakatega niit elupaiga koodiga 4030, 5130, 6210 või 6280;
- 4) muu niit elupaiga koodiga 1630, 4030, 6210, 6270, 6280, 6410, 6430, 6450, 6510, 7230 või 8240.

3. Kohustus

PLK 5-aastase kohustuse puhul tuleb toetuse nõudeid täita viiel järjestikusel kalendriaastal ning kohustuse jätkamist tuleb kinnitada igal aastal PLK toetuse taotlemisega.

2021. aastal saavad taotlejad, kellel puudub kehtiv 5-aastane kohustus või kelle 5-aastane kohustuseperiood on lõppenud, alustada uut 1 kalendriaasta pikkuse kohustuseperioodiga PLK kohustust, mille puhul tuleb toetatavad tegevused ellu viia 1 kalendriaasta jooksul.

Tegevust tuleb ellu viia toetuse taotluses näidatud või taotluse kontrollimisel kindlaks tehtud konkreetsel toetusõiguslikul maal. Esimesel kohustuseaastal kindlakstehtud konkreetne maa ja selle maa pindala loetakse esimese kalendriaasta kohustusealuseks maaks (kohustuse algkogus), millest arvestatakse 5-aastase kohustuse puhul kohustuse suurendamise protsenti. Kui kontrollimisel tehakse kindlaks, et toetusõigusliku maa pindala on suurem kui selle maa pindala, mille kohta toetust taotletakse, loetakse kohustusealuseks maaks maa ning selle pindalaks pindala, mille kohta toetust taotletakse. Kui kontrolli käigus selgub, et tegelik toetusõigusliku maa pindala on väiksem, kui taotluses näidatud, rakendatakse [komisjoni delegeeritud määruse \(EL\) nr 640/2014](#) artiklit 19. Kohustus algab sel juhul kindlakstehtud pindalale. Ühel taotlejal saab sama toetuse kohta olla vaid üks kohustus.

Selleks, et tagada paindlikkus mitmeaastase kohustusega hõlmatud maade liikumisel majapidamiste vahel, on lubatud kohustuse üleandmine, suurendamine ning ka asendamine [PLK määruses](#) sätestatud tingimustel.

Alates 2017. aastast ei või suurendada kohustust sellise maa arvelt, mis Harju, Rapla ja Pärnu maakonnas algatatud maakonnaplaneeringu kohaselt määratakse Rail Baltic' u raudtee trassikoridori asukohaks. Planeeritava Rail Baltic' u trassikoridori jäävaid maid saate vaadata Maa-

ameti [geoportaalist](#), valides menüüst kaardirakendused „Kitsenduste kaart“ ja lülitades kaardikihtide valikus sisse „Rail Baltic trass“. Rail Balticu trassikoridori kaardikiht on nähtav ka PRIA [avalikul veebikaardil](#), lülitades abiinfo kaardikihtide valikus sisse „Rail Baltic’u trass”.

Eelmises lõigus nimetatud piirangut ei kohaldata 2021. ja 2022. aastal võetava 1-aastase kohustuse puhul. Tegemist on lühiajaliste kohustustega ja kõik nõutud tegevused viiakse ellu ning eesmärgid saavutatakse ühe aasta jooksul. Sellest tulenevalt ei ole antud piirangu rakendamine 1-aastase kohustuse puhul põhjendatud.

Oma kehtivaid kohustusi saate vaadata vanas [e-PRIAs](#): *Teenused → Pindalatoetused → Andmete esitamine → Pindala- ja loomapõhiste toetuste kohustuste andmete vaatamine ja üleandmine*.

3.1. Kohustuse üleandmine

Kehtiva 5-aastase PLK kohustuse võib koos maaga üle anda. Kui kohustusega hõlmatud maa läheb majapidamisest välja, üle teisele isikule, võib teine isik kohustuse üle võtta ja sellega jätkata. Kui kohustust üle ei võeta, siis kohustus lõpetatakse ja kohustuse üleandjalt toetust tagasi ei nõuta. Sama kehtib ka juhul, kui üle antakse kogu põllumajanduslik majapidamine. Ka siis saab kõik ületulnud kohustused, kas üle võtta või siis nendest loobuda.

Kohustust saab üle anda osaliselt või täielikult. Kui kohustuse ülevõtjal on kehtiv 5-aastane PLK kohustus olemas, siis kohustuse ülevõtmise korral kohustused liidetakse ja kohustuseperioodi kestuseks loetakse lühemat aega kestnud kohustuse kestus.

Kui PLK 5-aastase kohustuse võtab üle isik, kellel varem ei olnud kohustust, loetakse kohustuseperioodi kestuseks ülevõetud kohustuse kestus. Soovi korral võib kohustuse ülevõtja võtta ka uue 1-aastase kohustuseperioodiga kohustuse.

Kohustust saab üle anda vanas [e-PRIAs](#): *Teenused → Pindalatoetused → Andmete esitamine → Pindala- ja loomapõhiste toetuste kohustuste andmete vaatamine ja üleandmine*.

Kui kohustus antakse üle koos põllumajandusliku majapidamisega, tuleb esitada kogu majapidamise/ettevõtte üleandmise soovituslik vorm „[Teave põllumajandusliku majapidamise/põllumajandusettevõtte üleandmise-ülevõtmise kohta ja taotlus ülevõtjale toetuse maksmiseks](#)“ vana e-PRIA teenuse „*Dokumentide üleslaadimine (pindalatoetuste taotluse lisadokumentide esitamiseks)*“ kaudu.

3.2. Kohustuse suurendamine

PLK 5-aastase kohustuse suurenemist arvestatakse esimesel kohustuseaastal kindlakstehtud kohustusealuse maa pindala järgi.

Kehtivat PLK 5-aastast kohustust saab suurendada rohkem kui 15% selle toetusõigusliku maa arvelt, mille kohta ei ole kohustust võetud. Kohustuse suurendamisel algab uus kohustus, mille kestus on 1 kalendriaasta. Kui kehtivat 5-aastast kohustust suurendatakse kuni 15%, siis kohustuseperioodi pikkus ei muutu.

Ülevõtmise teel alanud PLK kohustust suurendada ei saa.

3.3. Kohustuse asendamine

Kehtiva 5-aastase MULD ja MAH toetuse kohustuse saab osaliselt või täielikult asendada PLK kohustusega. Kohustuse asendamisel tuleb võtta PLK toetuse 1-aastane kohustus. Kui kohustuse asendamisel on taotlejal 5-aastane PLK kohustus eelnevalt olemas, liidetakse asendatud kohustuse aluse maa pindala taotleja olemasoleva kohustuse aluse maa pindalaga, ning taotleja peab võtma uue 1-aastase PLK kohustuse.

4. Taotlemine

Pindalatoetusi saab taotleda vaid elektrooniliselt [e-PRIA](#) kaudu. e-PRIAsse saate siseneda [PRIA kodulehe](#) kaudu, valides üleval parempoolses nurgas „*Sisene e-PRIAsse*“. e-PRIAsse sisenemiseks on vaja ID-kaarti ja selle PIN-koode. Lisaks on võimalik e-PRIAsse siseneda Mobiil-IDga ja kasutades TARA (turvaline autentimine asutuste e-teenustesse) teenust, kus lisavõimalusena saab sisse logida kasutades Smart-IDd. Euroopa Liidu kodanikel on lisaks võimalik e-PRIAsse sisse logida, kasutades nende päritoluriigi autentimisvahendeid.

e-PRIAsse sisenedes suunatakse teid pärast kasutustingimustega nõustumist kontrollima kliendi andmeid. Kui te ei ole veel PRIA klient või kliendiandmeid on vaja muuta, valige siniselt menüürealt „*Kliendi andmed*“.

Volituste andmine kõigi e-PRIA teenuste kasutamiseks toimub teenuses „*Esindusõigused ja volitused*“. Kui taotlejal ei ole võimalik e-PRIAs digitaalselt volitusi anda, saab esindaja määrata ka PRIA poolt välja töötatud soovituslikul vormil „*Volikiri asjaajamiseks Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Ametiga*“. Kui soovitakse anda piirangutega volitus, tuleb täita lisaks ka „*Volikirja vormi lisa 1. Osaliste ehk piirangutega volituste andmine*“. Volikirja vormid ja lisainfo leiate PRIA kodulehel Registrate menüü all asuvalt lehelt [Esindusõigused ja volitused](#).

Erandina (juhul kui ei ole võimalik volitusi anda PRIA iseteeninduskeskkonnas, digitaalselt allkirjastatult või paberil) saab volitusi pindalatoetuste taotluste esitamiseks anda ka telefoni teel. Selleks palume helistada registrate osakonna infotelefonil 731 2311.

Enne vanasse e-PRIAsse liikumist, tuleb teha esindatava valik. Vana e-PRIA teenuste kasutamiseks tuleb ülemiselt siniselt menüürealt valida „*Vana e-PRIA*“. Pindalatoetuste taotluse leiate pärast vana e-PRIA portaali sisenemist menüüst „*Teenused*“ pindalatoetuste alalõigust.

Erinevad juhendid, kuidas e-PRIAsse siseneda ja teenuseid kasutada, leiate [PRIA kodulehelt](#) ja vana e-PRIA portaalist vastava teenuse juurest.

4.1. Taotleja andmete kandmine registrisse

Kõik toetuste taotlejad peavad olema kantud põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse. Kui te ei ole veel PRIA klient või kliendiandmeid on vaja muuta, saate vastavad toimingud teha [e-PRIA](#) teenuses „*Kliendi andmed*“. Kliendiks registreerimise vormi leiate ka PRIA kodulehel Registrate menüü all asuvalt lehelt [Alustavale kliendile](#) ja kliendiandmete muutmise vormi leiate Registrate menüü all asuvalt lehelt [Kliendi andmete muutmine](#).

Kui registrisse kantud andmed on muutunud, peab taotleja esitama registrikande muutmise avalduse 15 tööpäeva jooksul alates andmete muutmisest. Kindlasti palume üle kontrollida oma

e-posti aadress PRIA registris. Andmeid saate kontrollida ja muudatustest teatada e-PRIA teenuse „*Kliendi andmed*“ abil. Ajakohastatud andmed võimaldavad PRIA taotluse osas täiendavate küsimuste tekkimise korral teiega operatiivselt ühendust võtta ja tagada ka toetuse kiire ning korrektse menetlemise.

Kui olete kliendi andmetesse märkinud e-posti aadressi, millega kinnitate, et soovite PRIAga suhelda elektrooniliselt, kontrollige üle oma seadmete rämpsposti seadistused. Võib juhtuda, et e-post on seadistatud selliselt, et PRIA saadetud e-kirjad jõuavad rämpsposti hulka.

e-PRIAs tehtud andmete muudatused jõustuvad kohe, kuid uued andmed jõuavad vanasse e-PRIAsse 2 minuti pärast. See tähendab, et kui lisatakse/muudetakse kliendi andmeid ja suundutakse seejärel kohe vana e-PRIA keskkonna teenuseid kasutama (näiteks pindalatoetuse taotluse teenus), tuleb arvestada, et muudetud andmed ei jõua vanasse e-PRIAsse kohe, vaid pärast esimest süsteemipoolset andmete kontrolli.

4.2. Alade joonistamine „*Minu niidud*“ teenuses

Vana [e-PRIA](#) teenuses „*Minu niidud*“ saate enne pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse täitmist joonistada poollooduslike koosluste alad ja üle kontrollida eelmise aasta alade andmed ning vajadusel sisse viia vahepeal toimunud muudatused.

„*Minu niidud*“ teenuse esilehel näete enda PLK alade nimekirja. Enne taotlusperioodi algust näidatakse teenuses „*Minu niidud*“ eelmisel aastal kindlakstehtud andmeid. Selleks asendatakse taotleja joonistatud alade piirid ning alade andmed PRIA ja KeA kontrollitud ning kindlaks tehtud andmetega. Andmete asendamise eesmärgiks on aidata teil esitada taotlust õigemate ja uuendatud andmetega. Kui sisenete teenusesse esimest korda pärast seda, kui PRIA on andmed asendanud, kontrollitakse kõikidel taotlejatel, kas nende andmetes on kontrollide tulemusel kindlaks tehtud andmeid. Nendeks võivad olla:

- kohapealse kontrolli tulemused (GPS mõõdistused);
- administratiivse kontrolli tulemused.

Kui teil selliseid andmeid esineb, laaditakse „*Minu niidud*“ teenusesse värske andmete seis. Kõik eelmise aasta alade andmed asendatakse taotluse esitamise järgse või kindlakstehtud seisuga. See tähendab, et kui olete enne andmete asendamist vahepeal alade piire muutnud, peate need uuesti joonistama! Asendamine või uuesti joonistamine ei puuduta selliseid alasid, mis ei olnud kantud eelmise aasta taotlusele.

Pärast asendamise protsessi lõppemist antakse teile e-PRIAs infoteade toimunud muudatustest. Teates on välja toodud muudetud, juurde lisatud ning kustutatud alade arv. Muudetakse neid eelmise aasta taotlusel olnud alasid, mille andmed erinevad PRIA andmetest. Alasid lisatakse juurde, kui näiteks kohapealses kontrollis on eest leitud ühe ala asemel mitu ala. Teenusest kustutatakse alad juhul, kui kontrolli tulemusena on ala kokku mõõdetud teise alaga või on alal vastav puudus (näiteks kasutusõiguse puudumine, ala ei ole hooldatav vms).

Andmete asendamisel võivad tekkida olukorrad, kus teil tuleb alad uuesti joonistada (ala alla kuvatakse teade „*PLK ala ei ole joonistatud!*“). Sellised juhud esinevad, kui eelmise aasta ala joonistatud pindala on erinev kontrolli tulemuses märgitud ala pindalast.

Tähele tuleb ka panna, et muutuda võivad ka alade numbrid:

- alade lahkumõõtmise korral kuvatakse ala number kujul: ala nr - osa nr;

- alade kokkumõõtmise korral kuvatakse numbriks ala number, millega ala on kokku mõõdetud.

Veerg „*Hooldamise võte*“ tühjendatakse alati.

Asendatud andmetega alad eristuvad teistest helesinise taustaga. Lisaks on alade juures musta värvi infoteade „*Ala andmed on asendatud kindlaks tehtud andmetega!*“.

„*Minu niidud*“ teenuses tuleb võimalikult täpselt joonistada alade piirid, märkida alade numbrid ja muu nõutud info. Soovitame kasutada vanas e-PRIAs ja põlluraamatus ühtset numeratsiooni. e-PRIAs arvestab kaardirakendus ala pindala välja joonistatud piiride alusel.

Alade joonistamisel on abiks vana e-PRIA teenuse „*Minu niidud*“ kasutusjuhend. Erinevad juhendid leiate PRIA kodulehe [e-PRIA kasutamise juhendite](#) lehelt.

Kui ala pole veel „*Minu niidud*“ teenuses, siis PLK toetuse taotlemiseks on teil vaja „*Minu niidud*“ teenuses läbida ala lisamiseks järgmised sammud:

Sisestage „*Otsi*“ lahtrisse poolloodusliku koosluse number, katastriüksuse tunnus, katastriüksuse nimi, aadress või koordinaadid - selliselt otsides on võimalik üles leida mistahes koosluste kihile kantud poollooduslik kooslus. Valige poollooduslik kooslus, kuhu soovite toetust taotleda ja vajutage nuppu „*Edasi*“. Järgmises sammus valige ala ja vajutage „*Edasi*“. Seejärel saate hakata 3. sammus PLK ala piire joonistama. Kui 2. sammus oli ala valitud, siis 3. sammus on moodustatud ala piir, mida saab vajadusel veel muuta. Kui ala piirid on korras, peate 4. sammus lisama ala andmed. Automaatselt on täidetud PLK koosluse tüüp ja ala pindala. Pindala muutmiseks tuleb liikuda tagasi 3. sammu ning muuta ala piire.

4. sammus tuleb teil lisada ala andmed:

- hooldamise võte - sõltuvalt koosluse tüübist, kas karjatamine või niitmine;
- lisanõude täitmine rannaalal - valik on nähtav ainult siis, kui lisanõuet on võimalik kooslusel valida ning hooldamise võtteks on valitud karjatamine;
- loobun taotlemisest, kuid jätkan kohustust - valikut saab teha ainult siis, kui olete vormi MT68 koos PLK aladega käesoleval aastal esitanud ning asute tegema esitatud taotlusele muudatusi. Näiteks võib see olla vajalik, kui ala ei ole võimalik taotluse esitamise aastal liigniiskuse tõttu hooldada;
- taotlemisest loobumise selgitus - lisaks eelneva märkeruudu valimisele, tuleb teil lisada ka selgitus, mis põhjusel taotlemisest loobute.

Soovi korral võite taotlusele kantava PLK ala looduses ise üle mõõta või tellida mõõtmise sellealast teenust osutavalt isikult. Sel juhul jääb vastutus mõõtmise tulemuste eest teie (taotleja) ja mõõtmise teinud isiku vaheliseks küsimuseks.

Joonistatud alad tuleb taotluste vastuvõtuperioodil saata KeAsse kooskõlastamisele, vajutades „*Minu niidud*“ teenuses nuppu „*Edasta kooskõlastamiseks*“.

Taotlejal on õigus PLK toetust taotleda keskkonnaregistri poolloodusliku koosluse kaardikihi alusel. Taotlejal on võimalik e-PRIAs näha keskkonnaregistri poollooduslike koosluste andmeid, kuid ala on võimalik joonistada ainult koosluste 2014-2020 kihile. Kui taotleja soovib toetust taotleda väljapoole koosluste 2014-2020 kihti, peab taotleja sellest teavitama KeA

maahoolduse spetsialisti, kes loob vastava koosluse. Kooslust kooskõlastades hindab KeA spetsialist, kas ala on hoolduskõlblik ja toetusõiguslik. Kui ala ei vasta [PLK määruse](#) §-s 5 sätestatud mistahes nõuetele, ei kooskõlasta KeA spetsialist ala. Teenuses „*Minu niidud*“ näeb taotleja KeA poolt mittekooskõlastatud ala vastava staatusega. Kooskõlastamata jätmise põhjust näeb kaardirakenduse 4. sammus.

4.3. PLK alade kooskõlastamine Keskkonnaametis

Taotleja poolt [e-PRIA](#) teenuses „*Minu niidud*“ joonistatud alad edastatakse ala asukohast lähtuvalt vastava tööpiirkonna KeA maahoolduse spetsialistile kooskõlastamiseks. KeA kooskõlastab poollooduslike koosluste hooldamistingimusi alates 2. maist kuni 15. juunini 2021. a. Hooldamistingimustele nõusoleku andmiseks on KeAl aega 5 tööpäeva. Palume PLK alade KeAle kooskõlastamisele saatmist mitte jätta taotlemise viimasele päevale. Arvestada tuleb sellega, et KeA peab jõudma kooskõlastuse anda hiljemalt 15. juunil.

Hooldamistingimustele nõusoleku andmise etapis KeA:

- annab kooskõlastuse poollooduslikele kooslustele;
- seab vajadusel [PLK määruse](#) § 8 lg 11 alusel aladele lisatingimusi;
- seab vajadusel eritingimused ala hooldamiseks.

Kooskõlastusega annab KeA kinnituse selle kohta, et:

- tegemist on toetusõigusliku alaga - taotletav ala jääb kaitsealale, hoiualale, püsielupaika või kaitstava looduse üksikobjekti vööndisse ja on kantud poolloodusliku kooslusena keskkonnaregistrisse;
- alal on number;
- taotletud ala on suurem kui 0,10 ha;
- koosluse ID ja tüüp on õige;
- samale alale ei sõlmita sama tegevuse eest loodushoiutoetuse ega -töö lepingut.

Hooldamistingimustele nõusolekut andes hindab KeA spetsialist, kas taotletav ala on hoolduskõlblik. Kui ala ei ole hoolduskõlblik, st ei vasta [PLK määruse](#) §-s 5 sätestatud mistahes nõudele, siis hooldamistingimustele nõusolekut ei anta.

4.4. Taotluse täitmine vanas e-PRIAs

Toetuste taotlejad peavad pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse ning kõik taotluse lisavormid ja taotluse muudatusavaldused esitama vana [e-PRIA](#) kaudu. Pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse vormil on personaalselt teile mõeldud lisainfo. Samuti toimuvad enne taotluse esitamist eelkontrollid, mis annavad märku võimalikest vigadest teie taotlusel. Soovitame teil kindlasti tutvuda taotluse lõpus oleva koondinfoga.

Taotlusel ja sellele lisatud dokumentidel esitatud andmete õigsuse eest vastutab taotleja. Taotlusvormide täitmiseks on teile abiks [e-PRIA juhendid](#).

Valige vana e-PRIA lehelt *Teenused* → *Pindalatoetused* → *Pindalatoetuste taotlus*. Taotlusvormide loetelust valige „*Pindalatoetuste taotlus ja maksetaotlus (vormid PT50 ja PT50A) ning ökoalade loetelu*“ ja täitke see.

PLK toetuse taotlemiseks märkige vormil PT50 „JAH“ punktides 2.10.3. - 2.10.4. sobiliku variandi juures. Seejärel täitke vajadusel nõuetele vastavuse küsimustik punktis 3.

Nõuetele vastavuse küsimustikus märkige „JAH“, kui:

- 1) teie valduses oleval põllumajandusmaal on maastikuelemente, mida tuleb säilitada maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõudena;
- 2) kasutate põllumajandusmaa niisutamiseks põhjavett rohkem kui 150 kuupmeetrit kuus või 10 kuupmeetrit ööpäevas või pinnavett rohkem kui 30 kuupmeetrit ööpäevas;
- 3) teie valduses on üle kolmekuupmeetrise mahutavusega naftasaaduste hoidmise ehitis;
- 4) kasutate mineraalväetisi;
- 5) hoiate sõnnikut sõnnikuhoidlas või aunades;
- 6) kasutate taimekaitsevahendeid.

Kui tegelete loomsete esmatoodete tootmise ja turustamisega, märkige valikuvARIANTIDEST (toorpiim, munad, mesi, muu), millise loomsete esmatoodete tootmise ja turustamisega tegelete. Kui tegelete mitteloomsete esmatoodete tootmise ja turustamisega, märkige valikuvARIANTIDEST (teravili, köögivili, muu), millise mitteloomse esmatootete tootmise ja turustamisega tegelete.

Kui kõik vajalikud andmed on olemas, vajutage nuppu „Edasi“, tutvuge taotluse lõpus oleva koondinfoga, vajadusel tehke muudatused taotluse andmetes ning esitage taotlus vajutades nupule „Esita dokument“.

Taotluse eduka esitamise korral kuvatakse ekraanile teade esitamise kohta ja taotluse number ehk viitenumber. Kui taotlus on saanud viitenumbri, on dokument PRIAs arvele võetud ja andmed PRIAle edastatud.

Kui pindalatoetuste taotlus ja maksetaotlus on esitatud, valige vanas e-PRIAs taotlusvormide seast „Poollooduslike koosluste loetelu (vorm MT68)“. Vajutage nuppu „Lisa taotlusele ala“, misjärel viiakse teid „Minu niidud“ teenusesse. Taotlusele saab lisada ainult kehtiva KeA kooskõlastusega PLK alasid. PLK alade taotlusvormile lisamiseks valige üks või mitu PLK ala (lisage PLK ala ees olevasse kastikesse linnuke) ja klõpsake nupul „Lisa taotlusele ala“. „Tagasi taotlusele“ nupu abil saate tagasi taotlusvormile. Kui kõik andmed on õiged, esitage taotlus.

4.5. Taotluse esitamine

Taotleja saab esitada ühe pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse aastas kõigi oma põllumajanduslike majapidamiste kohta kokku. Pindalatoetuste taotlusi ja maksetaotlusi võetakse vastu vanas [e-PRIAs](#) 2.-21. maini 2021. a. Hilinenud taotluste vastuvõtmise aeg on 22. maist kuni 15. juunini 2021. a. Seoses COVID-19 viiruse leviku laia ulatusega ei rakendata sel aastal erandkorras hilinenud perioodil esitatatud taotluste puhul 1% vähendust iga hilinetud tööpäeva kohta. Pärast vastuvõtuperioodi, s.o pärast 15. juunit, esitatud taotlusi menetlusse ei võeta.

Vanas e-PRIAs näete enda käesoleval ja eelmis(t)el aasta(te)l e-PRIA kaudu esitatud taotlusi „Dokumendid“ menüüst „Esitatud“ alt. Seal näete „Pindalatoetuste taotlus (vormid PT50 ja PT50A)“ alt ka alates 2012. aastast muul viisil kui e-PRIA vahendusel esitatud taotlusi ja lisadokumente. Kõik taotlusega seotud dokumendid on nähtavad alajaotuses „Dokumendiga seotud failid“.

COVID-19 viiruse leviku ulatusest tulenevalt avatakse PRIA maakondlikud teenindusbürood klientidele 10. mail. Enne teenindusbüroosse tulemist palume tutvuda [PRIA kodulehel](#) avaldatud infoga ja kindlasti eelnevalt broneerida aeg taotluse esitamiseks kas meie kodulehe kaudu aadressil <https://web.pria.ee/broneering> või helistades [teenindusbüroosse](#). Küsimuste korral palume helistada PRIA pindala- ja loomatoetuste infotelefonil 737 7679. Palume tungivalt leida võimalus esitada taotlus mõne lähedase abiga, sest viiruse leviku ulatusest tulenevalt ei pruugi PRIA olla võimalust teenindusbüroosid hoida avatuna kogu taotlusperioodi jooksul ja me ei saa teid abistada sellises mahus nagu eelnevatel aastatel.

Kui soovite, et teie eest täidaks taotluse volitatud esindaja, siis volitusi saate vormistada [e-PRIA](#) teenuses „*Esindusõigused ja volitused*“. [Videojuhend](#) e-PRIAs volituste andmise kohta on üleval e-PRIAs nimetatud teenuse juures (nupu „*Vajad abi, vajuta siia*“ all).

Kui teil ei ole võimalik e-PRIAs digitaalselt volitusi anda, saate esindaja määrata ka PRIA poolt välja töötatud soovituslikul vormil „*Volikiri asjaajamiseks Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Ametiga*“. Kui soovite anda piirangutega volitust, tuleb teil täita lisaks ka „*Volikirja vormi lisa 1. Osaliste ehk piirangutega volituste andmine*“. Volikirja vormid ja lisainfo leiате PRIA kodulehel Registrate menüü all asuvalt lehelt [Esindusõigused ja volitused](#) alt.

Erandina (juhul kui ei ole võimalik volitusi anda PRIA iseteeninduskeskkonnas, digitaalselt allkirjastatult või paberil) saab volitusi pindalatoetuste taotluste esitamiseks anda ka telefoni teel. Selleks palume helistada registre osakonna infotelefonil 731 2311.

PRIA maakondlike teenindusbüroode töötajate ülesandeks on info edastamine, juhendmaterjali jagamine ning e-PRIA teenuste ja kliendarvuti kasutajate abistamine. PRIA teenistujad ei tohi taotlejatele taotlustele kantavate andmete osas sisulist nõuannet jagada, küll aga võib PRIA teenistuja käest küsida teavet üldise informatsiooni, õigusaktide, e-PRIA kasutamise jms kohta.

Maaelu Edendamise Sihtasutuse (MES) nõuandeteenistus pakub taotlejatele tuge e-PRIA kasutamisel. Täpsemat infot leiате [MES nõuandeteenistuse kodulehelt](#).

Vajadusel saab taotlemise ja e-PRIA kasutamise kohta nõu küsida PRIA pindala- ja loomatoetuste infotelefonil 737 7679. Maakondlike teenindusbüroode kontaktandmed leiате [PRIA kodulehelt](#).

Kui tegemist on taotluste viimase vastuvõtupäevaga või hilinenud vastuvõtu viimase päevaga ja taotluse esitamine läbi e-PRIA ei õnnestu, palume sellest kohe PRIA teavitada infotelefonil 737 7679 või e-kirja teel aadressil info@pria.ee. Kui PRIA fikseerib e-PRIA tehnilise tõrke, antakse teile võimalus pärast taotluste vastuvõtuperioodi esitada e-PRIA kaudu pindalatoetuste taotlus ja maksetaotlus. Põhjendatud juhtudel nii taotluse kui muudatusavalduse esitamise kuupäev ennistatakse. PRIA teavitab teid sellest eraldi.

PLK toetuse taotlemiseks tuleb PRIAle esitada:

- vana e-PRIA kaudu pindalatoetuste taotlus ja maksetaotlus (vormid PT50 ja PT50A) ning ökoalade loetelu. Vormile PT50 tuleb teha märged, kas jätkate kehtivat 5-aastast kohustust või soovite võtta 1-aastase kohustuseperioodiga PLK kohustuse;
- KeA poolt kooskõlastatud aladega poollooduslike koosluste loetelu (vorm MT68).

Vajadusel esitage:

- PLK 5-aastase kohustuse üleandmisel vana e-PRIA teenuses „Pindala- ja loomapõhiste toetuste kohustuste andmete vaatamine ja üleandmine“ vorm „Kohustuse üleandmise-ülevõtmise teade“;
- kogu põllumajandusliku majapidamise/ettevõtte üleandmisel soovituslik vorm „[Teave põllumajandusliku majapidamise/põllumajandusettevõtte üleandmise-ülevõtmise kohta ja taotlus ülevõtjale toetuse maksmiseks](#)“ vana e-PRIA teenuse „Dokumendi üleslaadimine (pindalatoetuste taotluse lisadokumentide esitamiseks)“ kaudu.

Palume mitte jätta taotluse esitamist viimasele päevale!

4.6. Taotlusel esitatud andmete muutmine

Taotlusel esitatud andmeid saate muuta vana [e-PRIA](#) kaudu. Taotluse muutmiseks valige e-PRIAs *Dokumendid* → *Esitatud*, vajutage muudetava dokumendi nimetuse peal ja seejärel nupul „Muuda“. Tehke soovitud muudatused, vajadusel lisage selgitus tehtud muudatuste kohta ja esitage dokument.

Kuni 15. juunini 2021. a saate taotlusele lisada PLK alade andmeid, ala pindala suurendada ja lisada toetuste taotlemise märkeid.

NB! Muudetavad PLK alad peavad olema enne PRIAle esitamist KeA poolt kooskõlastatud.

Juhul, kui soovite pärast 15. juunit muuta ala hooldamisvõtte karjatamisest niitmiseks või loobuda taotlusperioodil kinnitatud rannaala lisategevuse nõude täitmisest, hindab PRIA muudatust administratiivselt hindamismaatriksi alusel. Juhul, kui hooldamisvõtet on muudetud niitmise karjatamiseks, siis administratiivset hindamist ei tehta, sest taotleja hooldab ala kõrgemalt tasustatava hooldamise võttega. PLK toetust makstakse taotlejale siiski niitmise ühikumääraga. Kui taotleja teavitab hooldamisvõtte muutusest või rannaala lisategevuse nõude täitmisest loobumisest KeAd, aga PRIAle taotluse muudatusavaldust ei esita, siis nõude hindamisel kergendavaid asjaolusid ei arvestata. Nendel taotlejatel, kelle juures viiakse läbi kohapealne kontroll, aga kes on eelnevalt õigeaegselt PRIAt teavitanud, hinnatakse hooldamisvõtte muutmist või rannaala lisategevuse nõude täitmisest loobumist kohapealse kontrolli hindamismaatriksi alusel. Hindamismaatriksid on kättesaadavad [PRIA kodulehel](#).

Taotluse saate osaliselt või tervenisti tagasi võtta kuni:

- kohapealse kontrolli toimumiseni või
- kohapealsest kontrollist teatamiseni või
- PRIA või KeA leitud vigadest teadaandmiseni või
- toetuse otsuse tegemiseni.

4.7. Põllumajandusliku majapidamise/ettevõtte üleandmine pärast toetuse taotluse esitamist

Kui pärast toetuse taotluse esitamist ja enne kõigi toetuse saamise nõuete täitmist, sh nõuetele vastavuse nõuded, läheb kogu põllumajanduslik majapidamine/ettevõtte ühelt omanikult üle teisele, on võimalik toetuse maksmine uuele omanikule. Selleks peab põllumajandusliku majapidamise üle võtnud isik ülevõtmisperioodil, mis kestab 22. maist kuni 1. septembrini, esitama PRIAle majapidamise ülevõtmist tõendavad dokumendid ja taotlema toetuse maksmist. Selleks on taotlejal võimalus esitada [soovituslik vorm](#), kasutades vanas [e-PRIAs](#) teenust

„Dokumendi üleslaadimine (pindalatoetuste taotluse lisadokumentide esitamiseks)“.

Ülevõtmise puhul antakse kõik üleandja toetuse taotlemisega kaasnevad õigused ja kohustused üle ülevõtjale.

Juhul kui ülevõtmist tõendavaid dokumente eelpool nimetatud ajavahemikul ei esitata, makstakse toetus üleandjale, kui toetuse saamise nõued on täidetud.

4.8. Taotluse tagasivõtmine (annulleerimine)

Taotluse saate tagasi võtta vana [e-PRIA](#) kaudu. Taotluse võite e-PRIA kaudu täielikult või osaliselt tagasi võtta igal ajal kuni:

- kohapealsest kontrollist või PRIA leitud vigadest teadasaamiseni;
- toetuse otsuse tegemiseni.

Taotluse annulleerimiseks valige e-PRIAs *Dokumendid* → *Esitatud*, vajutage soovitud dokumendi nimetuse peal ja seejärel nupul „Annulleeri“. Kontrollige kindlasti enne lingil „Annulleeri“ klõpsamist, et avatud oleks õige dokument! Taotluse annulleerimiseks kirjutage selgitus ja klõpsake nupul „Esita dokument“.

Pange tähele, et pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse annulleerimisel e-PRIAs annulleeritakse teie poolt esitatud taotlus ja kõik taotlusega seotud dokumendid, sh poollooduslike koosluste loetelu (vorm MT68). Kui soovite annulleerida poollooduslike koosluste loetelu või taotluse muudatusavaldust, tuleb „*Esitatud*“ dokumentide alt avada vastav dokument, klõpsata lingil „Annulleeri“, kirjutada annulleerimise põhjus ja klõpsata nupul „Esita dokument“. Kui esitate annulleerimisavalduse pärast hilinenu taotluste vastuvõtmise perioodi lõppu, vaadatakse see enne aktsepteerimist PRIA poolt üle.

Taotluse annulleerimisel olete samas seisus, nagu enne taotluse esitamist. Ainult taotluste vastuvõtmise perioodil saate esitada uue taotluse e-PRIA kaudu. Kui annulleerite esitatud taotluse 5-aastase kohustuseperioodiga PLK toetuse osas, siis kohustus katkeb ning varasematel aastatel saadud toetus tuleb teil tagasi maksta.

4.9. Vääramatu jõud ja erandliku asjaolud

Vääramatu jõud on asjaolu, mida taotleja ei saanud mõjutada ja mõistlikkuse põhimõttest lähtuvalt ei saanud temalt oodata, et ta kohustuse võtmise ajal selle asjaoluga arvestaks, seda väldiks või takistava asjaolu või selle tagajärje ületaks.

Vääramatu jõuna käsitletakse näiteks järgmisi juhtusid:

- taotleja surm;
- taotleja pikaajaline töövõimetus;
- põllumajandusettevõtte olulise osa sundvõõrandamine, kui kohustuse võtmise päeval ei olnud sellist sundvõõrandamist võimalik ette näha;
- raske loodusõnnetus, mis kahjustab tõsiselt põllumajandusettevõtte põllumajandusmaad;
- taotleja ettevõtte ümberkruntimine, kui see pole algatatud omanike huvidest lähtuvalt.

Vääramatu jõu olemasolu hindamisel võetakse arvesse üksikjuhtudel ilmnenud asjaolusid. Vääramatu jõud peab olema tekkinud kummagi poole süüta. Näiteks, kui taotlejal on maa

kasutamiseks sõlmitud rendileping ja rendileandja seda rikub, ei ole tegemist vääramatü jõuga. Lepingu rikkumisel saab taotleja oma õiguste kaitseks pööruda maakohtusse [tsiviilkohtumenetluse seadustikus](#) sätestatud alustel ja korras.

Vääramatust jõust ja erandlikest asjaoludest tuleb PRIAt teavitada kirjalikult 15 tööpäeva jooksul alates kuupäevast, kui seda on võimalik teha. Teavituse tulemusena on PRIAl ja/või KeAl võimalik kontrollida teavituses toodud asjaolude olemust (näiteks ei ole vääramatü jõud või erandlik asjaolu tehnika purunemine) ja arvestada sellega toetuse nõuete täitmise hindamisel. Taotleja peab arvestama, et erandlikest asjaoludest teavitamine võib leevendada tähtjaks nõude täitmata jätmise sanktsiooni, kuid ei vabasta nõude täitmisest ja nõue tuleb täita esimesel võimalusel. Eelnevalt tulenevalt võetakse teavitus menetlusse, mille tulemusena selgub sõltuvalt asjaoludest ka selle mõju toetusele, kuid eraldi vastuskirja võimalike tagajärgede kohta taotlejatele ei saadeta.

Oluline on silmas pidada, et vääramatü jõu või erandlike asjaolude esinemisel hüvitatakse taotlejale toetus ainult tehtud töö ulatuses, st asjaolusid arvesse võttes hinnatakse nõude täitmata jätmist leebemalt, kuid toetuse vähendamine toimub ikkagi.

4.10. Kohustuse jätkamine taotleja surma korral

Kohustust saab nii täielikult kui osaliselt jätkata pärija, kaaspärija või muu isik. Osalise jätkamise korral tuleb näidata, milliste pindalade osas kohustust jätkatakse.

Kohustuse jätkamise korral tuleb PRIAle esitada järgmised dokumendid:

- kui pärija jätkab kohustust:
 - kirjalik avaldus kohustuse ülevõtmise kohta;
 - koopia pärimisõiguse tunnistusest.
- kui kaaspärija jätkab kohustust:
 - kirjalik avaldus kohustuse ülevõtmise kohta;
 - koopia pärimisõiguse tunnistusest;
 - avaldus teistelt kaaspärijatelt toetustest loobumise kohta selle maa või toetuse osas.
- kui muu isik jätkab kohustust:
 - koopia pärimistunnistusest;
 - avaldus teistelt kaaspärijatelt toetustest loobumise kohta selle maa või toetuse osas;
 - kohustuse üleandmise-ülevõtmise teade koos alade loeteluga.

5. Taotluse kontrollimine

Taotluse kontrollimine jaguneb administratiivseks ja kohapealseks kontrolliks. Administratiivset kontrolli tehakse kõikide esitatud taotluste üle.

Taotluse kontrollimise käigus kontrollitakse, kas taotleja ning tema maa vastavad toetusõiguslikkuse ja toetuse saamise ning nõuetele vastavuse süsteemi nõuetele. Lisaks kontrollitakse ka mitmeid nõuetega sätestatud dokumente (näiteks põlluraamatut) ja muid haldusmenetluse käigus vajalikke tõendeid ja andmeid.

5.1. Halduskontroll

Taotluse täitmise käigus kontrollib süsteem, kas iga taotletud ala on vähemalt 0,10 ha.

Kui taotlus on esitatud, kontrollib PRIA:

- 5-aastase kohustuse suurendamist ja vähendamist. Vajadusel tehakse taotlejale täiendav järelepärimine;
- 5-aastase kohustuse jätkamist; kas esitatud on vajalikud kohustuse üleandmise-ülevõtmise teatised; kas ülevõtja on esitanud pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse ning ülevõetud kohustusealustele aladele toetusi taotlenud;
- PLK koolituse nõude täitmist;
- kas samale maale taotletakse PLK toetust ja muid pindalapõhiseid toetusi;
- nõuetele vastavuse osas loomade registri teavitusi ning loomade tähtaegset märgistamist.

Kui administratiivse kontrolli käigus avastatakse märke võimalikust nõuete rikkumisest, viiakse läbi järelkontroll mistahes teise asjakohase menetluse ja vajadusel kohapealse kontrolli abil või saadetakse järelepärimine taotlejale.

5.2. Kohapealne kontroll

Kohapealsed kontrollid algavad pärast taotluste vastuvõttu ning kestavad vajadusel aasta lõpuni. Nõuetele vastavuse nõuete täitmise osas teostatakse kontrollle aastaringselt. Kohapealseid kontrollle tehakse kontrollvalimite alusel. KeA võib kasutada kohapealsete kontrollide läbiviimiseks ka ATVd. ATV kasutamisest antakse taotlejale eelnevalt teada.

Toetuse nõuete rikkumist hinnatakse vastavalt selle raskusele, ulatusele ja kestusele. Hindamine toimub hindamismaatriksite alusel, mis avaldatakse [PRIA kodulehel](#). Kohapealset kontrolli läbiviiv teenistuja võib põhjendatud juhtudel rikkumise hindamisel kasutada kaalutusõigust ja hinnata rikkumist maatriksist erinevalt.

Pindala mõõtmised teostatakse mööda toetusõigusliku ala piiri, kontrollides põllumajandustootja taotletud pinna vastavust tegelikule olukorrale.

Dokumentidest kontrollitakse taotleja juures põlluraamatut ning vajadusel maa kasutusõigust tõendavaid dokumente ja kohapealse kontrolli juures viibiva isiku esindusõigust kinnitavat dokumenti.

Visuaalselt kontrollitakse, kas HPK raames säilitamisele kuuluvad maastikuelemendid, mis on arvestatud koosluse pindala hulka, vastavad kehtestatud parameetritele (sõltuvalt maastikuelemendi tüübist kontrollitakse selle suurust, laiust, kõrgust või pikkust jms). Erinevuste leidmisel maastikuelemendid mõõdistatakse ning mittevastavad maastikuelemendid arvestatakse ala pindalast välja.

Kohapealses kontrollis ei loeta toetusõiguslikeks alaliselt liigniiskeid alasid, millel liigse vee tõttu ei ole võimalik põllumajanduslikku tegevust (niitmist või karjatamist) läbi viia. Sellised alad on näiteks kobraste ülejutusosalad, tiigid ning alad, mida ei saa lugeda heas korras olevaks põllumajandusmaaks.

PRIA kontrollib kohapeal HPK nõudeid. KeA kontrollib kohapeal PLK toetusõiguslikkuse ja toetuse nõudeid. Põllumajandus- ja Toiduamet (PTA) ning KeA kontrollivad kohapeal kohustuslikke majandamisnõudeid. KeA kontrollib lisaks ka [HPK määruses](#) toodud veekaitse nõudeid.

Nõuetele vastavuse nõude rikkumist hinnatakse vastavalt selle tõsidusele, ulatusele ja püsivusele. Hindamine toimub hindamismaatriksite alusel, mis avaldatakse [PRIA kodulehel](#). Rikkumise tõsidust, ulatust ja püsivust hinnatakse kuni 4 punkti skaalal. Koondhinde saamiseks liidetakse punktid ja vastavalt punktisummale leitakse toetuse vähendamise % toetussummast.

Kohapealses kontrollis täidetakse kontrollaruanne, kuhu ka taotlejal on võimalik lisada omapoolsed märkused. Kontrollaruande allkirjastavad kontrolli läbiviinud teenistuja ja taotleja või tema volitatud esindaja. Kontrollaruande allkirjastamisega tõendab taotleja või tema esindaja, et on teadlik majapidamises läbi viidud kohapealsest kontrollist ning talle on võimaldatud esitada ja lisada kontrollaruandele märkuseid (allkiri ei tähenda nõustumist kontrolli tulemustega). Kui kohapealses kontrollis on tuvastatud eiramisi või on mõõdetud alasid, saadetakse taotlejale kontrollaruande koopia. Kui taotlejal on pretensioone kohapealse kontrolli läbiviimise või tulemuste kohta, saab ta need esitada KeAle või PRIAle kirjalikult 15 kalendripäeva jooksul alates kontrolli toimumisest ja/või kontrollaruande koopia kättesaamisest.

6. Toetuse vähendamine

Toetuse vähenduse arvestamine toimub vastavalt [komisjoni delegeeritud määrusele \(EL\) nr 640/2014](#).

6.1. Toetuse vähendamine pindalade erinevuse tõttu

Nõude rikkumine	Vähendamine
Taotlusel esitatud pindala on väiksem, kui tegelik kohapealse kontrolli käigus mõõdetud või kindlakstehtud pindala.	Toetus määratakse taotluses esitatud andmete alusel.
Taotlusel esitatud pindala on kuni 3% või kuni 2 ha suurem kohapealse kontrolli käigus mõõdetud või kindlakstehtud pindalast.	Toetus määratakse mõõdetud või kindlakstehtud pindala järgi.
Taotluses esitatud pindala on üle 3% või üle 2 ha, kuid kuni 20% suurem kohapealse kontrolli käigus mõõdetud või kindlakstehtud pindalast.	Toetust vähendatakse ühikumäärarühmis taotletud pinna ja mõõdetud või kindlakstehtud pinna kahekordse vahe võrra.
Taotluses esitatud pindala on üle 20% ja kuni 50% suurem kohapealse kontrolli käigus mõõdetud või kindlakstehtud pindalast.	Ühikumäärarühmi* osas jäetakse taotlus rahuldamata.
Taotluses esitatud pindala on üle 50% suurem kohapealse kontrolli käigus mõõdetud või kindlakstehtud pindalast.	Ühikumäärarühmi* osas jäetakse taotlus rahuldamata. Lisaks arvatakse taotleja veel üks kord toetusesaajate hulgast välja tuvastatud pinnaerinevusele vastava summa ulatuses. See summa tasaarvestatakse mistahes toetuskavade alusel makstavate toetustega järgneva kolme kalendriaasta jooksul.

*ühikumäärarühm - PLK toetuse raames sama koosluse tüübiga alad.

Näide: Taotleja taotles toetust 100 ha kohta, kuid kohapealses kontrollis selgus alasid üle mõõtes, et tegelik pindala on 90 ha. Pindalade erinevuse protsendivahemik leitakse järgmiselt:

$10/90 \times 100 = 11\%$. Kuna taotlusel esitatud pindala on kontrollimisel selgunud pindalast suurem üle 3%, aga alla 20%, vähendatakse toetussummat kahekordse pindalaerinevuse ehk 20 hektari võrra. Toetust ei määrata ka tuvastatud pindala erinevuse, so 10 ha eest. Seega, kui muid toetuse vähendamisi ei ole, määratakse tootjale toetus $100 - 30 = 70$ ha eest.

6.2. Toetuse vähendamine baas- ja toetatavate nõuete rikkumise eest

PLK toetuse nõuete rikkumise hindamismatriksid asuvad [PRIA kodulehel](#).

6.3. Toetuse vähendamine juhul, kui taotleja ei ole deklareerinud kogu maakasutust

Kui toetusesaaja ei deklareeri jooksvaks aastaks kogu tema kasutuses olevat põllumajandusmaad ning kui erinevus ühelt poolt ühtses taotluses ja/või maksetaotluses deklareeritud kogupindala ja teiselt poolt deklareeritud pindala pluss deklareerimata põldude kogupindala vahel on rohkem kui 3% deklareeritud pindalast, vähendatakse sellele toetusesaajale kõnealuseks aastaks makstavate pindalapõhiste otsetoetuste ja/või MAK pindalatoetusmeetmete alusel makstavate toetuste kogusummat kuni 3%, olenevalt väljajätmise raskusastmest.

6.4. Toetuse vähendamine nõuetele vastavuse süsteemi nõuete rikkumise tõttu

Nõuetele vastavuse süsteemi mistahes nõude rikkumise korral vähendatakse kõiki taotletud toetusi, millele nõuetele vastavuse süsteem kehtib. Nõuded kehtivad kalendriaasta järgi, st kui nõude rikkumine pandi toime ja tuvastatakse 2021. a, siis vähendatakse ka 2021. a taotletud pindala- ja/või loomatoetusi. Kui nõude rikkumine pandi toime 2020. aastal, aga rikkumine tuvastatakse 2021. a toimunud kontrollis, siis vähendus arvutatakse rikkumise toimepanemise ehk 2020. a taotletud toetuste summast, kuid vähendatakse 2021. a taotletud toetusi.

HPK nõuete ja kohustuslike majandamisnõuete puhul hinnatakse leitud rikkumiste korral, kas tegemist on hooletusest või tahtlikkusest tingitud rikkumisega, rikkumise tõsidust, püsivust ning ulatust ning kas on kergendavaid asjaolusid.

Hindamine toimub hindamismatriksite alusel, mis avaldatakse [PRIA kodulehel](#). Rikkumise tõsidust, ulatust ja püsivust hinnatakse kuni 4 punkti skaalal. Koondhinde saamiseks liidetakse punktid ja vastavalt punktisummale leitakse toetussumma vähendamise protsent.

Kui rikkumine tuleneb põllumajandustootja hooletusest, on üldreeglina vähendamise ulatuseks 3% toetussummast. PRIA võib pädeva kontrolliasutuse poolt kontrollaruandes esitatud hinnangu alusel siiski otsustada, kas seda protsenti vähendada 1%-ni või suurendada 5%-ni. Lõpliku vähendusprotsendi kujunemisel arvestatakse, kas rikkumised on tuvastatud samas või erinevates valdkondades. Juhul, kui rikkumised on tuvastatud samas valdkonnas (näiteks on tuvastatud erinevad nõude rikkumised HPK nõuete kontrollis), läheb arvesse suurim valdkonna rikkumine. Erinevate valdkondade nõuete rikkumised liidetakse, kuid maksimaalne vähendamine esimesel rikkumise aastal on siiski 5% toetussummast.

Kui nõuetele mittevastavus on olnud taotleja poolt tahtlik, on vähendamise ulatuseks üldreeglina 20%. PRIA võib pädeva kontrolliasutuse poolt kontrolliaruandes esitatud hinnangu alusel siiski otsustada vähendada seda protsenti, kuid mitte alla 15%, või vajaduse korral suurendada seda 100%-ni toetuse kogusummast.

Kui taotleja on kolme järjestikuse kalendriaasta jooksul vähemalt kahel kalendriaastal rikkunud sama nõuet või standardit, korrutatakse esimese korduvuse puhul kindlaksmääratud vähendusprotsent kolmega. Edasiste korduvate rikkumiste puhul korrutatakse eelmise korduva rikkumise vähendusprotsenti kolmega. Kui korduvuse arvutamisel on jõutud 15%-ni, teavitab PRIA taotlejat, et sama nõude rikkumise veelkordsel kindlakstegemisel käsitletakse seda tahtliku nõude rikkumisena ning toetust vähendatakse tahtliku rikkumise vähendamise määraga.

7. Toetuse määramine või taotluse rahuldamata jätmine

PRIA otsustab PLK toetuse taotluste rahuldamise või rahuldamata jätmise hiljemalt 10. veebruariks 2022. a.

Määratud toetuse kohta leiate teabe vanast [e-PRIAst](#). Otsusega saate tutvuda vanas e-PRIA portaalis valdkonna „Dokumendid“ all vahelehel „Saabunud“. Määratud toetussummad avalikustatakse ka PRIA kodulehe [Toetuste saajate](#) lehel 10 tööpäeva jooksul alates otsuse kinnitamisest. Toetuse vähendamise või taotluse rahuldamata jätmise otsusest teavitab PRIA teid 10 tööpäeva jooksul pärast otsuse tegemist kas kirjalikult, saates teile tähtitud postiga otsuse väljavõtte, või e-teavitusega, kui olete kliendi andmetes andnud nõusoleku suhelda PRIAga elektroonilisel teel. Elektroonilises teavituses suunatakse teid otsuseid vaatama e-PRIAsse. Väljavõtet või selle teavitust ei saadeta taotlejale, kelle toetust ei vähendata.

Taotlus jäetakse tervikuna rahuldamata järgmistel juhtudel:

- taotlusaluste või nõuetele vastavate alade kogupindala on väiksem kui PLK toetuse minimaalne toetusõiguslik pind ([ELÜPS](#) § 79);
- taotleja ei võimalda läbi viia kohapealset kontrolli;
- taotleja on taotlusele märkinud tegelikust nõuetekohasest tuvastatud pindalast üle 20% suurema pindala. Sel juhul jääb taotleja ühikumääragrupi osas toetusest ilma. Kui erinevus on üle 50%, arvatakse taotleja lisaks veel üks kord järgneva kolme aasta jooksul toetusesaajate hulgast välja tuvastatud pinnaerinevusele vastava summa ulatuses;
- taotleja ei vasta vähemalt ühel kohustuseaastal konkreetse toetuse toetusõiguslikkuse nõuetele;
- taotleja rikub toetuse baas- või toetatavaid nõudeid ulatuses, mis üksi või koosmõjus vähendavad toetuse summa nullini;
- tahtliku nõuetele vastavuse nõuete rikkumise puhul võidakse toetussummat vähendada kuni 100%;
- taotleja on tekitanud toetuse saamise tingimused kunstlikult.

8. Toetuse maksmine

PLK toetus makstakse välja hiljemalt 30. juuniks 2022. a.

NB! Arveldusarve numbri või konto omaniku nime muutumisest palume kohe PRIAt teavitada. Toetuse taotleja peab olema ise konto omanik. Vastasel juhul ei ole võimalik toetussummat üle kanda. Andmeid on võimalik muuta [e-PRIA](#) teenuses „Kliendi andmed“, mille kaudu esitatud andmete muutmine toimub maksimaalselt ühe tööpäeva jooksul, kui ei ole vaja teha andmete lisakontrolle.

Vana e-PRIA teenustes „Maksete nimekiri“ ja „Võlgnevuste nimekiri“ on võimalik taotlejal tutvuda endaga seotud maksete ning võlgnevustega. Maksete nimekirjas on vaikumisi kuvatud

taotleja maksed viimase aasta jooksul. Taotlejale on nähtavad ka maksed, mille kohta otsus on tehtud, kuid väljamakse on tulevikus (makse kuupäev tulevikus või tühi). Kui PRIA finantsosakond on makse kinnitanud, on taotlejale nähtav e-PRIAs makse kuupäev (tavapäraselt tehakse makse 2-7 päeva jooksul alates otsuse kinnitamisest).

Füüsilistele isikutele makstavatelt summadelt peetakse kinni üksikisiku tulumaks. Toetust saavatel eraisikutel on võimalus esitada PRIAle ühekordne avaldus selle kohta, et toetuselt tulumaksu kinnipidamisel arvestataks maksustatavalt summalt eelnevalt maha tulumaksuvaba määr. Info põllumajandustoetuste maksustamise kohta (sh avalduse vorm) on kättesaadav PRIA kodulehe [toetuste maksustamise](#) lehelt.

Tulude deklareerimisega seotud küsimustega palume pöörduda otse Maksu- ja Tolliameti poole infotelefonil 880 0811 või e-kirja teel aadressil eraklient@emta.ee. Lisainfot toetuste maksustamise kohta leiab [Maksu- ja Tolliameti kodulehelt](#).

9. Otsuse vaidlustamine

Kui te ei ole PRIA otsusega nõus, on teil võimalus esitada [haldusmenetluse seaduse](#) nõuetele vastav vaie PRIA peadirektorile, põhjendades omapoolset seisukohta. Vaie tuleb edastada aadressil Tähe 4, Tartu 51010 või e-postiga pria@pria.ee 30 kalendripäeva jooksul pärast haldusakti kättesaamist või taotlejale elektroonilise otsuse edastamist. Vaide põhjal vaadatakse taotlus uuesti üle ja tehtud otsusest teavitatakse teid kirjalikult.

Tulenevalt [haldusmenetluse seaduse](#) § 76 lõikes 2 sätestatule märgitakse vaides:

- 1) haldusorgani nimetus, kellele vaie on esitatud;
- 2) vaide esitaja nimi või nimetus, postiaadress ja sidevahendite numbrid;
- 3) vaidlustatava haldusakti või toimingi sisu;
- 4) põhjused, miks vaide esitaja leiab, et haldusakt või toiming rikub tema õigusi;
- 5) vaide esitaja selgelt väljendatud nõue;
- 6) vaide esitaja kinnitus selle kohta, et vaieldavas asjas ei ole jõustunud kohtuotsust ega toimu kohtumenetlust;
- 7) vaidele lisatud dokumentide loetelu.

Vaidele kirjutab alla taotleja või tema esindaja. Vaide esitaja esindaja lisab volikirja või muu volitust tõendava dokumendi, kui seda ei ole varem esitatud.

10. Toetuse tagasinõudmine

Kui pärast toetuse väljamaksmist selgub, et taotleja on esitanud valeandmeid, eelmiste aastate toetus on välja makstud alusetult või kui taotleja loobub 5-aastasest kohustusest enne kohustuseperioodi lõppu, peab ta saadud toetuse summa tagasi maksuma. Kui toetuse saajalt nõutakse eelnevatel aastatel saadud toetus täielikult tagasi, siis võetud 5-aastane kohustus lõpeb.

[ELÜPS](#) § 111 lg 5 alusel jäetakse toetus taotlejalt tagasi nõudmata, kui tagasinõutav summa ei ületa 100 eurot.

Tulenevalt kehtivatest põllumassiivi identifitseerimissüsteemi ajakohastamise nõuetest (kord 2 aasta jooksul tehakse uued ortofotod) ja kohapealse kontrolli valimi suurusest (5% taotlejatest), on kehtestatud alusetult väljamakstud toetussummade tagasinõudmiseks kuni 10-aastane tähtaeg. Tagasimakse kohustust ei kohaldata, kui ajavahemik toetuse maksmise kuupäevast kuni

kuupäevani, mil pädev asutus toetuse saajat esimest korda makse alusetusest teavitab, on pikem kui kümme aastat.

11. Toetuse saamisest ja kasutamisest teavitamine

Toetuse saaja on kohustatud teavitama avalikkust toetuse saamisest ja kasutamisest, muuhulgas sellest, et asjakohane toetatav objekt või tegevus on viidud ellu või viiakse ellu Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist saadud toetuse abil. Kui toetuse saajal on olemas toetatava objekti või tegevusega seotud veebileht, tuleb sellel avaldada MAK logo ja Euroopa Liidu embleem ning esitada objekti või tegevuse lühikirjeldus. Toetuse teavitamisega seonduv on reguleeritud [maaeluministri 22.12.2015. a määrusega nr 26](#). Täiendav info on PRIA kodulehe [MAK 2014-2020 objektide tähistamise](#) lehel.

12. Toetuse aluseks olevad õigusaktid

Kõigi õigusaktide puhul palume arvestada, et lisaks õigusakti nimetuses olevale esialgsele kuupäevale võib neis olla hilisemaid muudatusi. Õigusakte elektroonilisest Riigi Teatajast lugedes palume valida hetkel kehtiv versioon.

12.1. Eesti õigusaktid

- [Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seadus](#)
- Maaeluministri 19. jaanuari 2021. a määrus nr 7 „[2021. aastal „Eesti maaelu arengukava 2014-2020“ alusel antavad Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika kohased maaelu arengu toetused](#)“
- Maaeluministri 22. aprilli 2015. a määrus nr 38 „[Poolloodusliku koosluse hooldamise toetus](#)“
- Maaeluministri 17. aprilli 2015. a määrus nr 32 „[Otsetoetuste saamise üldised nõuded, ühtne pindalatoetus, kliima- ja keskkonnatoetus ning noore põllumajandustootja toetus](#)“
- Põllumajandusministri 10. märtsi 2015. a määrus nr 22 „[Põllumassiivi kaardi koostamise, põllumassiivi piiripunktide määramise, põllumassiivile unikaalse numberkoodi andmise, põllumassiivi toetusõigusliku pindala ning põllumassiivil asetsevate maastikuelementide määramise ja korra ning põllumassiivi kasutamise kohta esitatavad andmed ja nende esitamise kord](#)“
- Põllumajandusministri 14. jaanuari 2015. a määrus nr 4 „[Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded](#)“
- Maaeluministri 22. detsembri 2015. a määrus nr 26 „[Maaelu arengu toetuse andmisest ja kasutamisest teavitamise, toetatud objektide tähistamise ning Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi \(EAFRD\) osalusele viitamise täpsem kord perioodil 2014–2020](#)“
- [Looduskaitse seadus](#)
- [Haldusmenetluse seadus](#)
- [Veeseadus](#)

12.2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu ning Komisjoni määrused

- [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus \(EL\) nr 1305/2013](#), 17. detsember 2013, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005;
- [Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus \(EL\) nr 1306/2013](#), 17. detsembri 2013, ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse

kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008;

- [Komisjoni rakendusmäärus \(EL\) nr 809/2014](#), 17. juuli 2014, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 rakenduseeskirjad seoses ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi, maaelu arengu meetmete ja nõuetele vastavusega;
- [Komisjoni delegeeritud määrus \(EL\) nr 640/2014](#), 11. märts 2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi osas, otsetoetuste, maaelu arengu toetuse ja nõuetele vastavuse süsteemiga seoses kohaldatavatest maksetest keeldumise ja nende tühistamise tingimuste osas ning kõnealuste toetuste ja süsteemiga seotud halduskaristuste osas;
- [Komisjoni rakendusmäärus \(EL\) nr 808/2014](#), 17. juuli 2014, milles sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 (Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) rakenduseeskirjad;
- [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus \(EL\) 2020/2220](#), 23. detsember 2020, millega kehtestatakse teatavad üleminekusätted Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) ja Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) toetuse kohta 2021. ja 2022. aastal ning muudetakse määrusi (EL) nr 1305/2013, (EL) nr 1306/2013 ning (EL) nr 1307/2013 seoses 2021. ja 2022. aastal eraldatavate vahendite ja nende määruste kohaldamisega ning määrust (EL) nr 1308/2013 seoses 2021. ja 2022. aastal eraldatavate vahendite ja sellise toetuse jaotamisega.

12.3. Muud toetuse menetlemisel aluseks olevad dokumendid

- European Commission guidance document (DSCG-2014-32 FINAL Rev4) ON-THE-SPOT CHECKS ACCORDING TO ART. 24, 25, 26, 27, 30, 31, 33A, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41 OF REGULATION (EU) NO 809/2014 AS AMENDED BY REGULATION (EU) 2015/2333 AND REGULATION (EU) NO 2018/746 CLAIM YEAR 2018, GUIDANCE FOR ON-THE-SPOT CHECKS (OTSC) AND AREA MEASUREMENT1;
- European Commission guidance document ([DSCG-2014-33 FINAL Rev5](#)) ON THE LAND PARCEL IDENTIFICATION SYSTEM (LPIS) UNDER ARTICLES 5, 9 AND 10 OF COMMISSION DELEGATED REGULATION (EU) NO 640/2014 AND ON THE ESTABLISHMENT OF THE EFA-LAYER REFERRED TO IN ARTICLE 70(2) OF REGULATION (EU) NO 1306/2013 CLAIM YEAR 2018 ONWARDS;
- European Commission guidance document ([DSCG/2014/39-FINAL REV 3](#)) ON AID APPLICATIONS AND PAYMENT CLAIMS REFERRED TO IN ART. 72 OF REGULATION (EU) 1306/2013.

Eesti õigusaktidega saab tutvuda Riigi Teataja kodulehel www.riigiteataja.ee, Euroopa Liidu õigusaktidega kodulehel <http://eur-lex.europa.eu>. Eesti maaelu arengukavaga 2014-2020 saab tutvuda Maaeluministeeriumi kodulehel www.agri.ee. Muude toetuse menetlemisel aluseks olevate dokumentidega PRIA kodulehel www.pria.ee.

Edukat taotlemist!